1027

17/164

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL 248 S258A12 18--
Sami Paşa, 'Abdurrahman
'Abdurrahman Sami Paşa Hazretlerinin ba'zi asar-i muntehibelerini şamil mecmu'adir

پدر شفقت پرورم و فنون ادبیه ده مؤدب هنر آورم
عبد الرحمن سامی پاشا حضرتلرینك هنگام شبابندن
بو آنه دکین میزاب قلمندن چکیده و دست عاجزانه مه رسیده
اولان بعض رشحات آثارینی جمع و ترکیب و بر مجموعهٔ مختصره
تحریر و ترتیب ایله طبع و نشرینه هوسناك اولدیغم جهتله
بوله بیلدیکم محرراتی ایکی جزوئه تقسیم ایدوب تبریك و خلوص
و تشکر کبی معروضاتی و بونلرله برابر برایکی قصیده و بش اون
تاریخ و غزلیاتی جزؤ اول و مأموریتلری هنگاملرنده لمصلحة
وقوعیافته اولان معروضات و مخاطباتی جزؤ ثانی اعتباریله
تنظیم و شمدیلك جزؤ اولی طبع و تمثیل اولنوب بمنه تعالی
مدت وجیزه ده جزؤ ثانینکدخی طبع و نشرینه مبادرت
اولنه جقدر (والله الموفق والمستعان)

وكلای فخام سلطنت سنیه دن مجالس عالیه یه مأمور
دولتلو عبدالرحمن سامی پاشا حضرتلرینك بعض آثار
منتخبه لرینی شامل مجموعه در

جزء اول

(خلوص وتبریك وتشكر كبی محرراتی جامعدر)

(طبع ونشری حقوقی مشارالیه حضرتلرینك مخدوملری)
(نجیب بكه عائددر)

DEC 13 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

PL
248
S258A12
18--

بسم الله الرحمن الرحیم

مصادفهٔ رکاب همایون وقوعندن صکره جه تقدیمنه جسارت اولنان تشکردر

بر آ ای آفتاب صبح امید   که در دست شب هجران اسیرم
بفریادم رس ای شاه جهانتاب   بیك لحظه جوانم کن که پیرم

رجا ومناجاتی نیجه ماه وسال وردزبان بندهٔ اشکسته بال ایدی المنة لله ثمرهٔ رسیدهٔ اجابتگاه اله اولدیغنه گواهدرکه گچن گون سوق عنایت سبحانی ایله چاملیجه شهراهندن گذرگاه قصر همایون شاهانه خیابانه امالهٔ کمیت مستمندانه ایدوب آهسته رو تماشا ایکن اطراف خیابانده امارات کروفر سلطنت نظر ربای عین بصیرت وساحهٔ دل وجان پذیرفتهٔ نور لذت مهابت اولهرق حیران حیران قدم جنبان ومطلع شمس آمال عالمیان اولان باب سعادت پناه قصر همایون پیشگاهنه رسان اولدم باقدمکه منتظران انفجار صباح عزت گروه روحانیان کبی صف بستهٔ آداب عبودیت اولوب دورمشلر اوحالده بوعبد حیرتزدهٔ آثار جمان بك خطوه تقدم وتأخره

(بی مجال)

بی مجال اولوب قالدم وذکری سبقت ایدن مناجاتم که
برآی آفتاب صبح امید ایدی ظهوره دیننه نکهدار اولدم
دران دم آفتاب صبح امیددن کنایه اولان جمال شهنشاه عالم
اشعه فشان انوار حلاوت وبالخاصه بوذرهٔ خاکساره نکاه
انداز نوازش ومرحمت روش جان پرور شیله طالع ومقابل
اولدقده حواس ومشاعر عاجزانه‌م اهتزاز حال شبابتله
طربلندی آواره کوکل شورش نو پیدا ایله مشربلندی
بیلدمکه بیك لحظه جوانم کن که پیرم دعاسی دخی آرایش
دیوان قبول پیرایش ایوان حصول اولدی حمداً لتلك النعم
(فتاد بر سر سامی هوای چون توشهی * کنه خاك در در که
توبودی کاج) دیه رك برحالت وجدانکیز ایله خطوات جناب
ظل اللهی غبار فیض آثارینه پیرو وکمال مسرت وابتهاج ایله
کان سیارات عالم بالا کبی آسماندو اولوب کیدردم ناکهان
مانند نسیم صبا بر برید خجسته لقا نزد حقیرانه مه التقا ایله
فتح دهان مشکین فشان ایدوب هم نفحهٔ جبریل تبلیغ سلام
سلطان جلیل ایتدکده صحرای بدن کلزار بهار وریاض جان
{جنات تجری من تحتها الانهار} اولدی (اینکه مبینم
بیدار یست یارب یابخواب * خویشتنرا درچنین نعمت پس
از چندین عذاب) آه بوحالات مستی وحیرتده قنغی زبان بدیع
البیان ایله ادای تشکر وقنغی دهان سحبان پسند ایله دعای
ولی نعمت تذکر اولنه بیلور ای قدسیان امان بکا امداد وقتیدر
برحیرت الدی ناطقه مك تاب وطاقتن لا تکلفنی فانی فی الفنا
کلت افهامی فلا احصی ثنا (من چه کویم یك رکم هشیار نیست *
شرح آن یاری که اورا یار نیست) امید وار لطف پروردکارمکه
هرطور وحالده اشکسته دلان محبت خاصان درکاه وحدت

پیشوای دستیاری ونصرت اولوب فیوضات عصر همایون
خلافتپناهیلریله عالم و عالمیان تابحدّ قیامت نائل خوشحالی
وعمران اولور ازهار قلوب ملهوفان زلال نظر مرحمتلریله
شادان وریان بیوریلور اللهم متع الانام بطول حیاته بحرمة
النبی ومعجزاته آمین

❊ مابین همایون باش کتابت جلیله سنه ❊

تشکرنامهٔ عاجزانهم زرین طراز نظر ولی نعمت واشعه فشان
علم ومعرفت اولان مجلای قلب جهان آرای مرحمتلرنده
صورت پذیر محاسن محظوظیت اولدیغی وفرق بندگانه مده
هربار لمعه فشان انوار عنایت اولان مهر کائنات پیرای توجه
خلافتپناهی المنة لله افزایش بولدیغی شرفرس مباهات اولان
بشارتنامهٔ عالیلرندن اقتباس اولندقده قوای جسم وجان
رحیق مسرت بی پایان ایله مست و حیران اولوب چارچاپك
لایق دعا وتشکر سوز بوله مدمسه ده دل اشکسته توان هردم
وآن مردمك دیدهٔ جان نوربخش اقطار جهان شهنشاه
دوران افندمز حضرتلرینك بقای فروتاب سلطنت سنیه‌لری
دعواتیله درخشان اولوب ملکه لنمش بولند یغندن (تا کند
در بزم گردون گردش این زرینه جام * دور عالم باد یارب
شاه عالمرا بکام) بیتیله بودفعه لك ضروری اکتفایه مجبوریتك
هفوه وقصوری شایان عفو ومرحمت بیورلمسی نیازینه
جسارت ایدرم اولبابده

❊ جانب مشار الیهه ❊

لفاً تقدیمنه جرأت اولنان تذکره سلف دولتلری طرفندن

رسیدهٔ دست مفخرت اولان مبشره درکه معدن الکریم اذا
وعد وفا مزیتنك جوهر یکتای کونین بهاسی ودریای الکریم
ابن الکریم ابن الکریم اصدافنك دردانهٔ بی همتاسی آرایش
اکلیل خلافت زیبایش تخت سلطنت حضرزمان شهنشاه
جهان مرام بخش انس وجان دامت شموس سلطنته
بازغة الی آخر الدوران افندمز حضرتلرینك انوار وعد
همایون ظل اللهیلرینی اشراق ایله روشن ومزین وکاشانهٔ
قلب ویرانه‌می تنویر وترویحه اچلمش بر روزندر انکچون
برخیلی زمان حرزجان ایدیلوب حفظ اولنمش وآن بان
انفجار صباح عاطفته نکهبان اولمش ایسه مده شئونات پیاپیرس
آلهیه وتقلبات متتابعهٔ طبیعیه وقوعی آراسنده زمنکیر نسیان
اولمق احتمالنه مبنی بو دفعه بالاضطرار شق استار ادبله
متجاسر اخطار اولدم جناب فیاض لم یزل مرأت قلب املنمای
همایونلرینی هرحال ومستقبلده آزادهٔ ژنك ملل
بیورسون بردم انبساط عالم آباد شاهانه‌لرنده تذکیره همت
بیورملرینی رجا ایدرم چونکه ولی نعمتز ولی نعمت عالم افندمز
عنصر مرحمت وکرمله سرشته واخلاق الهیه ایله
متصف کریم ورحیم برفرشته اولدقلرینه اشتباه ایتمم فرط
عقل وفراست وقوت عرفان وکرامت همایونلرینه نظرا
خفیفجه برایما ایله تخطر ماسبق ومنظور لحاظهٔ شفقت شاهانه‌لری
اولان بوعبد پرقصوری دریای مرحمت کیتی ستانیلرینه
مستغرق بیورلر اولابابده

﴿ حضور فیض نشور جناب شهنشاهی‌یه تقدیم ﴾
﴿ اولنان رموز الحکم ذیلنه یازلمشدر ﴾

اشبو کتاب رموز الحکم مفخر دودمان سلاطین قدم مایهٔ

مباهات ملوك عالم خليفهٔ قدسی نژاد و ملائك شیم دامت اشعهٔ سلطنته لامعة علی مفارق الامم السلطان ابن السلطان السلطان ﴿ عبدالعزیزخان ﴾ افندمز حضرتلرینك عهد همایون کیتی ستانیلرنده پذیرفتهٔ رقم وانجام رسیدهٔ نقش قلم اولدی انجق هرنقرهٔ خالص العیار که سکه دار نام نامئ شهریار اولمیه کاسد بازار اعتبار اولور وهر اثر که نکاه تحسین تاجدار ایله آرایش وزینت بولمیه ساقط انظار صغار وکبار اولور پس مرجع وملاذ عالمیان وملجأ وپناه اهل عرفان اولان بارکاه کردون پناه شهنشاهیلرندن امیدوار مرحمتدرکه کذارش کوشهٔ چشم قبول وخطیأت وسقطاتندن غض طرف کرامت مکحول بیوریلور اللهم اعز الاسلام بطول حیاته ومتع الانام بفیوضات کراماته آمین بجاه النبی الامین

﴿ رموز الحکم تقدیمچون مقام عالئ وکالتپناهی یه کوندریلن عریضه صورتیدر ﴾

ادای خدمت دین ودولت موجب سعادت دنیا وآخرتدر علی الخصوص بر پادشاه اولی العزمك اوامر ونواهئ ملهمانه لرینه اتباع تام ایله اجرای احکام شریفه یه اقدام ایدن مأمورین بوعالمده (آنان که خاکرا بنظر کیمیا کنند) خاصیتنده اولان توجه خلافتپناهی ایله بین الخواص شریف وممتاز ویوم لا ینفع مال ولا بنون ده ابرار ومقربان آره سنده سرفراز اولور المنة لله که غرهٔ جبههٔ جهان درهٔ دیهیم شاهان وارث تخت سلیمان شهنشاه عصر وزمان افندمز حضرتلری نورعقل وعرفان ایله مزین وجوهر

تابناك ایمان ایله روشن اخلاق نیرهٔ الهیه ایله معنون
بیورلمش اولد قلرندن بندکان انس دکل فرشتکان اعلای
علیین بیله ذات همایونلرینه یاور و معیندر { ذلك فضل الله
یؤتیه من یشاء } معلوم عالئ وکالتپناهیلریدرکه هنکام فراغ
وعزلتده اوله جق خدمت دعای بقای خلافت وسلطنتدر برده
قبول صورت ایده جك وهیولای معنایه میدان بداهت ویرجك
آثار خامهٔ کتابتدر اشته بوعبدکم قدروکم قیمتك بو بولده یعنی
وساطت کلك وکتاب ایله ابرازینه موفق بیورلدیغم نسخهٔ
رموز الحکمك تنظیمی زعم عاجزانه مجه برخدمت معنویه‌در انجق
بوخدمته مظهریت ابر فیاض عواطف مهرتابان معارف
ولی نعمتمز پادشاه عالم افندمزك تجلئ عهد همایونلری
برکاتی اولدیغندن تشکرا وتبرکا برنسخه سی ساحهٔ انظار
خورشید آثار خلافتلرینه عرض وتقدیم ایله فیضیاب
مفخرت وکامروای مباهات ومسعدت اولمق امل حیات
بخشنه مبنی بریبل مقدم حاضرلنمش وختام صحیفهٔ کتابده
مشروح اولدیغی اوزره نام نامئ مقدس ملوکانه یه تخصیص
ایله تزیین وتنویر اولنمش ونصل ایسه اولوقت عرض
وتقدیمنه موفق اولنه مامشدر المنة لله شمدی وساطت جناب
وکالتپناهیلریله موسم عرض وتقدیمی کلدیکندن نزد سامئ
خدیویلرینه ارساله جرأت اولندی بمنه تعالی لدی
المطالعه شایان تقدیم اولدیغی حالده همم علیهٔ آصفانه لرینك
ارزان بیورلمسنی بالخاصه رجا ایدرم اولبابده

﴿ سرقرنای جناب شهنشاهی جانب عالیسنه ﴾

متوفی اسماعیل پاشازاده حقی بك بنده‌لری شعرای عصرك

ابلغ وافصحی وکفتار بدیع الانسجامی کفتهای زمانه‌نك ممتاز وارجحی اعتبار اولمغه شایاندر ازجمله ملفوف عریضه اولان شو قصیدهٔ برکزیده سی اثبات مدعایه برهان راسخة الارکان ایسه‌ده تقدیمی امرنده حیران اولوب بعض مرتبه معارفهٔ سابقه‌سنه مبنی نزد عاجزانه‌مه التجا و وساطت کمترانه‌مله حسن تقدیمنی رجا ایتدیکندن لدی المطالعه فروشکوه سلطنت ودبدبهٔ شهنشاهی وشوکت ستایشنده اولان طراقهٔ طمطراق نفعی ادا وذلاقت طرب انکیز ونشاط افزاسی حاجز رد استدعاسی اولمغله بلاتوقف قبول التماسیله برابر حال ملال اشتمالنه دخی احالهٔ نظر اولندقده بوصفتله مزین اولان برمرد سخن سرنهاد بالین محن اولمق بویله برعصر همایون عرفان شموله ملایم کورلمدیکندن من غیرحد حضور عالئ منعمانه لرینه کوندرلمشدر واوته‌سی طبع نقاد وشیمهٔ حقانیت اعتیاد کریمانه لرینه براقلمشدر اولبابده

مشار الیهه

شاعر بلغا پسند حق بك بندهٔ مستمندلرینه اون بیك غروش جائزه ومعاش قدیمنه التیوز غروش ضم وعلاوه بیورلدیغی اکف آرای تبجیل اولان کرمنامهٔ دولتلری اشارتیله فهمیده ومبلغ مذکور رسیده اولوب مرمومی الیهه تسلیم وکیفیت علاوه تبشیر وتفهیم اولندقده سر بزهنهٔ شادمانی وافتخار واشکریز مباهات ومسار اوله‌رق دوام فروشکوه سلطنت سنیه دعوات مؤثره سی تذکارینه برحالت غرابت بخشا ایله دستکشای مسئلت اولدیکه عروق و شراین جسم ناتوانم مهتز وانصباب فرائد اشك فراوانمله رشته‌های ریش سفیدم مطرز

اولدی آلایش ریا وسمعه دن پاك وصفای دل عارفان کبی تابناکدر که شهنشاه خطهٔ مرحمت فرمانران اقطار معدلت اکسیر معادن قلوب عرفا مایهٔ فیوضات عقلا واصفیا افندمز حضرتلری پیرایش حلیهٔ تخلقوا باخلاق الله ایله مزین وزیبایش ان احسن الحسن الخلق الحسن ایله معنون بیورلمش اولدقلری عند اهل الزمن ادلهٔ واضحه ایله مبرهن در بو حالده بنده کز کبی درماندهٔ روزکار بر پریشان کفتارك تصدیٔ شکر وستایشه اجتساری بیرون حیطهٔ ادب اولدیغنی ایما ایله (بجان خواجه وحق قدیم عهد درست * که مونس دم صبحم دعای دولت تست) میثاقنی درعهده ایدن شو مضمون ایله اکتفا ایدر وخیر الکلام ماقل ودل مسلکنه کیدرم وبو بولده ذات سامیلرینه تشکر ومحمدت ایفا وجناب مقدس القاب خلافتپناهی یه بو یوزدنخی دعای خیر آلدرمق خدمت مبروره سنه موفق بیورلدیغمزك تبریکنی کمال ممنونیتله ادا ایلرم اولبابده

﴿ جنتمکان سلطان عبد المجید خان عهد همایونلرنده ﴾
﴿ مابین همایون ملوکانه باش کتابت جلیله سنه ﴾

ناصیه سائی غبار عتبهٔ ظل اللهی ایله سرمه کش عیون افتخار اولدیغمده نحافت جسم عاجزانه مه حوالهٔ چشم حقیقت وطربزونك وخامت هواسندن بحثله اویه مدیغی حالده چارچابك استعفایه احسان مأذونیت بیورلدیغی مجرد کرامات قدسیت آیات ظل اللهیدن معدود بر عنایت جلیلهٔ غیر محدوددر ربعزتعالی حضرتلری آفتاب سپهر شوکت واجلال اولان ذات قدسی صفات شهریارانه لرینی الی الابد

سریر سلطنت سنیه لرنده پرتواندازی کمال اقتدار وعدالتله مؤید بیورسون آمین فی الحقیقه مشمول نظر مرحمت اثر جهانبانی بیورلدیغی اوزره وجود ناتوانم طبعاً وهن ترکیب ایله منفعل ومقدمات شیب وهرمله ریش ورأس بند کانهم دخی مشتعل اولمقدن ناشی طربزونك وخامت هوا ورداءت مواقع وانحاسنه تحمل ایده میه رك درمانده وبی تاب اولمقده بولندیغم جهتله کیدرك ضعف قوی ایله ایفای مأموریت مستکمله وادای خدمت وجیبه ده معاذالله تعالی قصور ضروری ظهورندن لرزانکم اکرچه سایهٔ سنیهٔ جناب ملوکانه‌ده قطاع طریق واشقیانك اکثر یسنی اله کتورمك وبونلردن فرار ایتمش اولنلری قوی کفالتلره ربط ایتمکله معدلت علیای جناب جهانبانی حاصل وامنیت کاملهٔ مملکت حدمطلوبه واصل اولوب کبار وصغار دعوات خیریهٔ جناب کیتی ستانی ایله مشتغلدر مصالح سائرهٔ جاریه دخی حمدالله المنان مجرای لایقنده دوران ایتمکده‌در فقط موسم شتا سببلریله هوانك تأثیر وخامتی خفیف اولدیغندن شکسته‌بسته ایفای وجیبهٔ ذمته اقتدار عاجزانه‌م مفقود دکل ایدی شمدی حلول اول بهار ملابسه سیله هواده وخامت هویدا ووجود عاجزانه‌مده افزایش بی تابی رونما اولمغله ملاذ وپناه عالمیان وملجأ حاجت بخش هر انس وجان اولان آستان مراحم نشان خلافتپناهی وسدهٔ شفقت بنیان ظل اللهیلرینه کمال تضرع وابتهال ایله التجا واسترحامه مجبور اولدیغم انشاءالله تعالی تعلقیافتهٔ اطلاع ظلیتپناه بیورلدقده روم ایلینك لطافت هوا ایله معروف اولان ایالاتندن بریله بجایشه امر وفرمان مکارم افشان ملوکانه لری شایان بیورلدیغی حالده بو عبد اقل

بكيدن احيا ویرمدنخی خدمات مبرورهٔ دین ودولت علیه‌ده
تحصیل زخر دنیا وعقبا امر شریفنه اعتنا ایله کامروا
بیورلمش اوله جغی معلوم دولتلری بیورلدقده مستدعیات کمترانه‌مك
رکاب جهانتاب کیتی ستانیلرینه بالمناسبه عرض وانهایه‌ هم
جیلهٔ علیه‌لری بیدریغ بیورلمسی نیاز یله تقدیم عریضهٔ عبودیته
اجترا قلندی اولبابده فی ٤ رجب سنه ٦٨

﴿ جانب مشار الیهه ﴾

دیکر عریضهٔ مستمدانه‌مدن صورت انهای عاجزانه‌م رهین علم
عالیلری بیوریله جغی اوزره بنده‌لری حد واحصادن بیرون
نعم جلیلهٔ ملوکانه یه مقرون ومن غیر حد نظر کیمیا خاصیت
ظل اللهی‌یه موفقیتله ممنون اولدیغم قتنی اسان ایله تذکر
ونه قوت حاسه ایله تشکر اوله‌بیله جکنده سرفرو بردهٔ تحیر
ایکن استدعای احسان دیکرله تجیزه جسارت مجرد اسائت ادب
اولدیغی نزدبند کانه‌مده مجهول دکل ایسه‌ده نه‌چاره حسب القدر
ابتدای نشأتمدنبرو کرفتار پنجهٔ تقلبات اولان جسم زارم
زده لنمش بولندیغنه مبنی مشاق تحملکدازه تاب آور اوله میوب
بودرلو اعتذار واجتساره مجبوریت کلمشدر انجق اخلاق سبحانیهٔ
جناب ملوکانه یه اغترارا آویختهٔ دامن عفو ومرحمت اولوب
مسؤل عبیدانه‌م نزد شفقت پیرای جناب شهنشاهیده شایان قبول
بیورلدیغی حالده سایهٔ هماوایهٔ خلافتپناهیده هم محافظهٔ عافیت
وهم‌ده ایفای فریضهٔ ذمتله خدمت ایتمك ایچون روم ایلینك
یونان فسده‌سیله مناسبتی اولان ایالاتندن بریله نامزد مأموریت
بیورلدیغم تقدیرده اوستملرك مزاج مصلحتیله ازقدیم الفت
تامهٔ عاجزانه‌م درکار اولدیغندن بشقه مأموریت تفتیشیهٔ

بندکانه‌م اثناسنده دخی نیجه دسائس جدیدهٔ یونانیه‌یه بالاطلاع محو وازاله‌سنه دائر اقتضا ایدن تدابیر سریعه‌نك یمن توجهات کرامت انتمای جناب ملوکانه ایله اجرا اولندیغی وکافهٔ روم ایلینك امنیت دائمه‌سی ومعدلت سنیهٔ جناب شهنشاهی اوزره عمران وسعادتی خصوصلرینه توجهله تشبث اولنمش ایدوکی اول هنکامده وقتابعد وقت تقدیم اولنان معروضات بندکانه‌م دلالتلریله بیلنمش والیوم اوحوالیده بولنان مأمورین فخام حضراتنك دقایق مذکوره‌یه اطلاعلری درکار بولنه‌جق واقتضا ایدن تدابیر سریعه‌یه همت بیوره‌جق ایسه‌لرده بویله برخدمت نافعه‌یه چاکرلری موفق اولمقلقله مظهر ومتنعم اولدیغم الطاف مالانهایهٔ جناب ملوکانه‌نك بعض مرتبه ایفای حسن تشکریله افتخار ایلمك هوسندن وسیما یونانیلرك ابتدای عصیانندنبرو کاه محصور وکاه اسیرلری وبعضا دخی غوغاکر ومحاربلری ومؤخرا ترحاله متصرفلغی وتفتیش مأموریتی مناسبتلریله حرکات وسکنات جلیه وخفیه‌سنی ازاله‌یه ممارسهٔ کامله تحصیل ایتمش بولندیغمه مبنی سبقت ایدن امکارك فوائدی فعله چیقارلمق غیرتندن عبارت اوله‌رق بلطفه تعالی توجهات قدسیهٔ جناب خلافتپناهی برکاتیله اتریالرینك کید ومضرتنی تیز برو کندولرینه ارجاع وبقای امنیت واستدامهٔ آبادانی ومعموریته ید حقیرانه‌مدن کلدیکی مرتبه‌سعی اوفی اولنوب سرمایهٔ دنیا وآخرت تحصیلی املنه موفق اوله‌جغم انشاءالله تعالی محاطعلم عالیلری بیورلدقده ترحاله الحاقیله یانیه یاخود یونانیلرله همحال بولنان جزایر بحر سفید ویاخود کرید ایالاتندن بری وبالآخره کمافی السابق روم ایلی تفتیشی عهدهٔ عاجزانه‌مه احاله واحسان بیورلمسی نیاز

(واستدعامدر)

واستدعاسنی مناسب کوردیککز حالده تراب نعلین شهریاری یه
عرض وافاده یه همم علیه لری درکار بیورلمق بابنده

فی ۱۰ شعبان سنه ٦٨

جانب مشار الیهه برای تشکر یازلمشدر

تبدیل مأموریت عاجزانه م استرحامنی شامل اولان معروضات بنده کانه م فرش غبار عتبهٔ ملوکانه اولدقده حق کمترانه مده بحر زخار مراحم احتوای شهنشاهیلری موجریز رأفت وشفقت بیوریله رق ایلروده خدمات دولتعلیه ده استخدام بیورلمق اوزره شمدیلك درعلیه یه عزیمت عبیدانه مه روی مساعفهٔ سنیه ارائه بیورلدیغی بودفعه دستپیرای مفخرت اولوب هر سطر دلنشینی سرو سر افراز ریاض جنان وهر حرف عنبرا کینی شمیم بخش حیات جاودان اولان برقطعه بشارتنامهٔ جهان بهای عالیلرندن ترشح ایتمکله مستغرق دریای مسرت وافتخار اولدیغم حالده ذمت عبودیتمده فرض عین وعهدهٔ رقیتمده عین دین اولان دعای بقای فرو سلطنت کیتی ستانی اجراسنده هرسر موی جسم نزارم برناودان کوثر وهر مسامهٔ وجودناتوانم برجویبار کوهر اولوب درکاه اجابتکاه کبریایه روان اولدی همان جناب حق آفتاب سطوت واجلال شاهانه یی هرآن وزمان آسمان فوزو نصرتده تابان ودرخشان بیورسون آمین محافظهٔ وجود عاجزانه مله برابر استخدام کمترانه مه شرف افزای تعلق بیوریلان امر وفرمان جهان مطاع جناب خلافتپناهی بندهٔ کمعیارلرینی برمرتبه سرمست سلاف مباهات ومفاخرت ایتدیکه ایفای تشکر ومحمدت نحر برندن عجز وقصورم نمودار اولدی تضرع وابتهال بیپایان ایله شکر

ودعا وحمد وثنا خدمت شريفه سيله متنعم اولديغم وهرحال وطورده مراحم والطاف جناب ولی نعمته اشد احتياج ايله محتاج بولنديغم رهين علم دولتلری بيورلدقده

فی ٢٥ رمضان سنة ٦٨

﴿ صدر اسبق عالی پاشا مرحومه مستزاد اوله‌رق يازيلان ﴾
﴿ تذكره صورتيدر ﴾

جوانی چو برق يمانی كذشت * چو باد صبا زندكانی كذشت نعماتيله ترنمساز نازو نياز اولەلم مردمك چشمم افندمز خيلی زماندر رومالیٔ خاكپای خديويلرندن مهجورم چونكه معذورم عرض معذرت امرنده دخی حيرتزدهٔ عقل وشعورم هله بحضورم وهن قوای هرم اثر وسردیٔ سرمای جانكذر حاجز طی مسافهٔ سفردر كوكل امابی خبردر تجديد جودت عافيت وارجاع نيروی جوانی وشبابت امليله يغوله كزين مداوات اولوب اقدار حواس ومشاعره مائلدر نه عجب غافلدر فهل يصلح العطار ماافسدالدهر قضی الامر بيلمزكه مطيهٔ سست اندام بدن فرسودهٔ اسفار كهن زمندر پامال محندر كورمز كه تباشير صباح ريش وسر سهام اشعهٔ مهر محشردر ناوكهای جان كذردر نه چاره اينچنين بود وبود تاكه بودكارجهان وهوالمستعان غريبدركه مرادم استدعای عفو قصور ايكن الاثناء يترشح بمافيه ايله دريای سخن كنشلندی وامواج آتش انكيزيله قلب حسرت پرور سوزشلندی يعنی صدد روشلندی فقط بوروشله عقبات بحر معنا چكلمز وسواحل اشعار مافی الضمير حدينه ايرلمز هيچ كيدلمز شمديلك مرسای دعا وانتظاره لنكر فكن فلك قلم اولمق تدبيردر ظنم كه تقصيردر دكل بداهت عذر پير مستهام سرمايهٔ بذل مراحم كرام

اولدیغی مسلم انام ایکن (درحضرت کریم تمناچه حاجتست) پس دغدغهٔ استرحام رسمی ولفظی نافله در یالکز غائله در العذر عند کرام الناس مقبول والعفو بین یدیهم حاضر ومبذول ونحن به مشمول باقی امر وفرمان

نامزاجلق حالنده صدر اسبق مصطفی نائلی پاشا مرحومه مستزاد اوله رق یازیلان تذکره صورتیدر

السلام علیکم والسلامة الیکم والعافیة لدیکم والعزة والاقبال بین یدیکم چکن کون خاطر عاجزانه‌می سؤال بیوردیکز دائما خاطریکز کلشنسرای انبساط اولسون پرنشاط اولسون مرسول بنده کز کلدکده او بخوده بیخود ایدم عالمدن نابود ایدم طورمدی کتدی چونکه ایشی بتدی بعده اویاندم یصدغه طیاندم خبر ویردیلر رایحهٔ سلام سامیلریله کوکلم منشرح اولدی پك مفرح اولدی جواب تشکر ویره جك اولدم کلان آدم کتدی دیدیلر قلم صاغ اولسون دیدم کرچه خسته‌یم خاطرشکسته‌یم لکن محبته دلبسته‌یم آهسته آهسته برتشکرنامه یازمغه تحریك انامله اقدام ایدرم زیاده اهتمام ایدرم انامل سست ایسه کوکل درستدر کوکل املایه قادرمی قوای اعضایه قاهرمی دیدیلر چوجقلر غافلسکز صورته مائلسکز بیلمزمیسکز که * سرای لی مع اللهی کوکلدر تجلی خانه واللهی کوکلدر * نه استرسن یوری وار اندن استه * خدانك اولو درکاهی کوکلدر * رعیت کبیدر اعضا سزایی * وجود اقلیمنك شاهی کوکلدر * خصوصا برکوکل که سلاف محبتله مست وحیران اوله یاز اوزلیوب کریان اوله بویله کوکله املاندر دنیا ومافیها ندر دیدمسه ده عنفوان شباب

بو سوزلری صریر باب طنین ذباب دکله‌در افتاده‌یی ایکله‌در
هرنه ایسه سوزی اوزاتمیه‌لم انتها ارانمیه‌لم معلوم عالیٔ
آصفانه‌لریدرکه آلفتهٔ الفت آشفتهٔ صحبت اسیر محبت بر بنده‌یم
پك افکنده‌یم سلام عافیت بخشاکزك شکر و سپاسنی
ادادنصکره التقای تسلیت نماکزیده رجا ایدرم چونکه
بنده‌کز کیده‌مم تحریك قدم ایده‌مم تشریفه رغبت
بیوررسه‌کز احیا کرده‌کز اولورم صحت بولورم باقی
امر وفرمان

﴿ اسکندریه‌دن والیٔ سابق سعید پاشا مرحوم‌له مدینهٔ ﴾
﴿ منوره‌یه عزیمتلرنده کامل پاشا حضرتلرینه یازیلان ﴾
﴿ تحریرات نکت آمیز صورتیدر ﴾

من چه کویم یکرکم هشیار نیست عذر حقایق انتما سنی ایما
و برطرفدن تحفهٔ مروارید مواعید ایله درج امانی وآمالی
دهنکشا ایدن اشارات ساره و بعض افادات ماره وقاره یی
مشعر وحق عاجزانه‌مده پایدار اولان لطایف خاطرسازی
وعواطف بنده نوازی یی مبشر اولان اخلاصنامهٔ متنوع
الشؤن آصفانه‌لری (هبطت الیّ من المحل الارفع * ورقاء
ذات تمنع و ترفع) نظر واعتبار ایله تلقی اولنوب نیل حیات
تازه ایله دعای سلامت و عافیت خدیویلری تکرارینه مواظبت
اولندی انجق بعض اطوار و حرکات کائناته غمزهٔ چشم
حقیقت احاله وجوالهٔ بصر بصیرت حواله اولندقده
نقشکیر صحایف هوا (از بس که ریخت رنك جنون برسرم هوا)
شطر شعور فرساسی رونما اولمغله اوهام وخیالات ایله
چوق واقعه کوردم اولقدرکه حیران وسراسمه وبلا دلیل

وسمه رهبردهٔ فلوات ارض سمسمه اولدیغم حالده (کسی زچون وچرادم نمی تواندزد * که نقشبند حوادث ورای چون وچراست) نداسی صماخنواز انتباه اولوب دوردم ایسه‌ده هنوز رهنمای عقل دامن چیدهٔ قول ونقل اولمیوب طی مفازهٔ طریق وابستهٔ بدرقهٔ توفیق پابستهٔ ملازمت رفیق شفیق اولدیغی نزد ره کزینان مسالك هدایتده واصل سرمنزل تحقیق اولدیغندن و بو شرایطك نایاب ومفقود اولسندن (ترسم نرسی بکعبه ای اعرابی * این ره که تو میروی بتر کستانست) عقبه‌لرینك حیلولتندن هراسان وانجام کاری مطالعه ایله ولهان وشادان ایکن شحنهٔ توبیخ فرمای ازل (هان مشو نومیدچون واقف نهٔ ازسرغیب * باشداندر پرده بازیهای دوران غم مخور) دیه‌رك سله‌زن سیمای خیال فاسد وطعنه افکن طورفکر کاسد اولدقده فورا نور هادیٔ علام سرائر کشف سرادقات وستائر ایدوب ازالهٔ ظلام اوهام واقلال غمام افهام ایدیجك انکشاف تام ایله نفس کج بینه عتاب وشووجهله توجیه خطاب ایتدمکه (کرچه منزل بس خطر ناکست ومقصدنابدید * هیچ راهی نیست کانرا نیست پایان غم مخور) شمدی بوم کزده پایدار (وظلام اللیل له سرج * حتی یغشاه ابوالسرج) طلوعنه انتظار ایله دائرهٔ صبرو شکیبه مدار وجای فیها فرج امیدنده برقرار اولدم ارتق بوندن بشقه تزیید عبارات وتنویر خیالات وابستهٔ هنکام ملاقات اولسون مقصد اصلی (بسلامت روی و بازآیی) دیمارندن عبارت اولمغله (یارب سببی ساز که‌یارم بسلامت * باز آید و برهاندم ازچنك ملامت) مناجاتی وردزبان مخلصاندر (بن اونتمسنی کوزم نوری * سنده آنك کاهیجه بو مهجوری) الباقی هوالله اولبابده امر وفرمان

لطمهٔ امواج بحرهرم نه طرز جابلوسی و پایبوسی ایله هدم اساس
وجود بنی آدم وعارضهٔ سیلاب وهن وفتور نه طور
زمینگیریٔ سریع السیلان ایله برکنده بیخ بنای شعور ایتدیکنک
ماجراسنی وبو تعدیات نابهنجارك تراخیٔ وظیفهٔ مأموریتنه
درکار اولان مداخلهٔ جانفرساسنی خامهٔ بیغزجری الرقم
شرح و بیاندن درمانده وابکم ایکن کچن دفعه بر نبذه‌جك
حضور مکارم منشور خدیوانه لرینه عرض معذرته جرأت ایتمش
واعتذار عاجزانه‌م رهین قبول آصفیلری بیوریلوب مظهر عفو
و کرم بیورلمش اولدیغم خبر ویرلمش اولمغله تحریر تشکر
قیدینه دوشوب استنباط قریحهٔ مضامین املیله چاه سیه میاه
محبرهٔ افکارك قعرینه‌دك کتدم وکوهکن کلك هزارفنی تارهٔ
جویبار معنا حفرینه تیشه وتارهٔ میزاب ینابیع خیال
واندیشه ایتدم ودمادم انهار نکت غامضه اجراسنه
وکئوس عبارات فایضه املاسنه عرقریز رنج وعنا اولنجه
اعتنادن غنا کلیه‌رك وورزشلر ایلدمسه‌ده رش زمین شکر
ومحمدت ایتمکه لایق برغدیر عذب فرات رایق کنارینه لاحق
اوله‌میوب فلك امل مدّ وجزر قلزم تصور صدماتنده کاه
دوچار التصاق وحل وکاه تزاحم امواج بیپایی ورودیله
پازدهٔ خسران وخلل اوله‌رق افتادهٔ کرداب یأس وکرفتار
اضطراب شدت بأس اولدم نه‌چاره حیاض منکدرهٔ اذهانده
جستجوی کوثر وظلمات خیالده آرزوی ماء الحیات جان پرور
پیرویٔ حرص اسکندردرلابدوکل اناء بمافیه ینضح قضیهٔ مسلمه‌سنه
نظرا چاه محبرهٔ موصوفك انفجاری و قریحه‌سنك ماحصل
امطاری کظلمات بعضهم فوق بعض اولوب تسوید صحیفهٔ تشکره

موافق مداد فائق دکلدر پس سودای تحریر وتحریفدن
کچوب فرائد نثار بیان و بلاغت براوقیانوس فیاض معرفت مجلس
والاسنه حضور ایله اعتراف زلال عفو وعاطفت ایتمکدن بشقه
سلامت اولەمز اشته لله الحمد چاملیجەنك آب وهواسندن فیضیاب
صحت و عافیت اولوب استانبوله کلدم (ثانه کویم که چه کشفم
شد ازین سیر وسلوك * بدر صومعه باربط و پیمانه روم) انشاءالله
برایکی کون مرورندنصکره خاکپای آصفانەلرینه رومال اولوب
زمزمهٔ جری ماجری مناوله سیله استعفای قصوره اجترا ایلرم

صدر اسبق مرحوم عالی پاشایه یازیلان تذکره صورتیدر

طی مسافهٔ عمر مستعار ایدن پیران کهنه زمانك دمیدهٔ مرعای آمالی
اولان ولدان تازه نهالی مبلغ رشد وسداده رسیده وآبیاریٔ فیض
باری ایله سرسبز وقامت کشیده اولدقده مغروس کلشنسرای
دین ودولت اولوب دوحهٔ باراور خیر خدمت اولسی طریق
مسعدت پریقنی اجتبا واختیار شاهد کارخسار اجر دنیا وعقبایی
درکار ایتمکدر بومعنای میامن آرایه اتباعا نکهبانیٔ باغبان
ازل وتربیت سازیٔ توفیقات عزوجل برکاتیله ساحهٔ چمنزار
شیخوختمده فیضیاب نشو ونما اولان افنان شجرهٔ فوأدمدن
عبد الحلیم بك وحسن بك بندەلری بهارستان ریعان عمرلرنده
ورفکشای رسائل کوشش و صحایف کردان حدائق ورزش
اولەرق ثمار اغصان علوم عربیه وزبان عذوبت بخش دریه
وفرانسویەنك حلاوت مزایاسنی ذائق وچیره دستیٔ تلقیحات
قلمیه ایله خیابان کلشنسرای مشار الیهایه نیل ونسبته لایق
اولدقلری ظن خطانارهای پدرانه ایله تصور اولنوب کچن سنه
ریاست سابقهٔ شورای دولت نزد والاسنه تقدیم وباالقبول

مکتوبی قلمی کتبه‌سنه الحاق ایله توسیم بیوریلوب شرف دوام ایله افتخار ایتمکده درلر فقط غیرت بشری که اطفال خصالك مهتری ونوازش وتلطیفی طوق وطاقت پدریدن بریدر لابد عالی همت سامی مکرمت برذات اجل کیمیا نظرك موقوف التفات حکمت اثریدر چونکه تمایز امثال واتراب آتشزن قلوب شیخ وشاب اولدیغی بی ارتیاب در وبو آتشك ضرام بی آرامی هنگام عنفوان شبابده قوی واحتراق هوس مساعی وقوعیله طی طریق مراده رهزن معنوی ایدوکی مسلم اولی الالبابدر بوحالده (ساقی بجاست تازندابی برآتشم) فریادیله در دریانوال خدیویلرینه التجابه جرأت ایدرك ناصیه سائی خاکپای بنده نوازیلریله بهره یاب افتخار اولملری وشهادت پدر برحق پسر ازحد حقیقت بدراست برکره ده حضور فائض النور حقیقت انتمالرنده دخی امتحانلرینه رغبت بیوریلوب نزد معیار صحیح آصفانه لرنده تعین ایدجك عیاره اعتبارا حق حقیرانه لرنده سزاوار بیوریله جق رتبه و خدمت (فکر هرکس بقدر همت اوست) همم جلیلهٔ رحیمانه لرینه موافق اوله جغندن بومسئله ده صوب عاجزیدن التماس ورجا ناسزادر اولبابده

داخلیه نظارت جلیله سنه

غبار خاکپای آصفانه لرینه رش آبروی افتقاره اجتسار ایدن یوسف بك بندهلری کرد ستانك بر قاچیوز ییلدنبرو اباً عن جدٍ کبار قوممندن اولوب عادت گردش روز کار اوزره دامن حال واقبالی نه روشلهٔ پیچیدهٔ چرخ ادبار او لدیغنك مألی نقشبند صحایف عرضحالی اولمغله محاطعلم عالی بیوریلور قوالکز بومسئله ده دیه بیلورمکه بویله برافتاده نك ساحهٔ امیدینی ایکی

يىلاق مسافه يه تمديد وهر كون حصول امنيه سى ايكى اوچ كونه تعليق وتحديد اولنه رق تعب آمد ورفت ايله وجودى قديد والده آوجده مايهٔ انتعاشى مبذول ونابديد اولدقدنصكره جواب يأس وحرمان ويرمك موتوا قبل ان تموتوا نوازشيله حيات زندكانيدن تجريد ايتمكدر بوحالده برنفس مسيحا اثر التفات عاليسى اولمدقجه بتون بتون بتر بارى مملكتنه كيده بيله جك قدر برحيات نيم بسمل ايله قايراسه يعنى قپوجى باشيلق رتبه سى احسانى ووالئ ولايت حضرتلرينه برتوصيه اعطاسى ارزان بيورلسه فى الجمله قومى بيننده حيثيت ومزيتى وقايه بيورلمش اولورينه اولبابده

﴿ صدر اسبق مرحوم رشيد پاشايه صدارت توجهنده ﴾
﴿ يازيلان تبريكدر ﴾

الحمدلله الذى بنعمته تتم الصالحات تشكريله تهنيهٔ جاه وجلال آصفانه لرى متحتم ذمت هربندهٔ صادق الجنان اولديغى مثللو چاكرديرين مصادقت قرين خديويلرينك دخى تشكر وتبريك ايله برابر وجيبهٔ عهدهٔ رقيتم اولان اداى دعاى موفقيت وكالتپناهيلرىچون عيون اخلاص ايله رشحه ياب تراب سجده كاه رحمان ورفع دودست مذلت ومسكنتله ادارهٔ سبحهٔ استجابت نشان ايدرك خصوصيت وعبوديتمى بيان معرضنده (كاشانئ ناكهان نور مسرت قاپلدى * حيرت الدى بيلمدم يارب ندر بو انجلا * چيقدى بربانك بشارت ويردى تاريخله خبر * زيب صدر اولدى ينه عهدك رشيدى مصطفا) تاريخنى عاجزانه واختيارانه كشيدهٔ صحيفهٔ املا ايتدم مسنه ده سقطاتنى محو واثباته كلك عبير افشان

سحبا نیلری رشحه ریزعنایت اوله جق امیدینی ایتمسم نزد ارسطو پسند خدیوانه لرینه تقدیمه جسارت ایدر مزدم مراد عبیدانه م قدم خصوصیت عاجزانه می اخطا رایله توجهات کیمیا آثار فخیمانه لرینی استبقا واستقراردن عبارتدر هر حالده تدابیر جهان آرای خدیویلری قرین توفیق رب جلیل والی آخر الدوران نسخ مدایح ومحامد آصفانه لری ین العالم السنه پیرای تذکار وترتیل اولمقدن خالی اولمیه آمین (اونهال باغ دولت سکاده ایدر تمایل * آ کوکل نه آه ایدرسک بوکا روزکار دیرلر) بیتی پارسده ایکن بیمزده سویلنوردی فراموش بیورلمامسنی رجا ایدرم باقی امر وفرمان

فی ٢٦ ربیع الاول سنه ٧١

﴿ مشار الیه مرحومك صدارتدن انفصال ایله ریاست ﴾
﴿ مجلس والایه انتقالی هنکامنده یازیلان تسلیتدر ﴾

وقوع تبدل منزل { والقمر قدرناه منازل } وفقنجه مقادیر مقرره جهان آفرین اقتضای حکمت قرینندن اولوب نقصان ماهیت وتدنی منزلت وکوکبتی مستلزم اولمدیغی وانقضای وقت مقدرله مرکز اصلیسنه تمایل ورجوعی بالطبع لازمکلدیکی بین الاعیان بدیهی وروشن ونزد فلاطون منقبت خدیوانه لرنده بالتجربه دخی مدلل ومبرهن اولمسیله شمدیلك اوزاقدن بویله بر تبریك حال واستقبالك تختنده اولان ضمایر مستتره سنی ایضاحدن کف قلم بیان ایدوب بمنه تعالی یاوری همم سنیه داورانه لریله ایام قلیله ده افادات شفاهیه عاجزانه ایله بر تفصیل ایفای لوازم تهنیته مبادرت ایلرم بو حالده سوزی قصه ایتمك واشراق نیرسعادتی کوزتمك ارجح

مناهج ادب اولدیغی انشاء الله تعالی مخاطعلم جهان پیرای
آصفانه لری بیورلدقده هرحالده محتاج اولدیغم انوار توجهات
مرحمت آیات رحیمانه لری علی التوالی حق بندکانه مده لامع
ومتلألی بیورلمق بابنده امر وفرمان

مشارالیه مرحومك صدارته رجعتی هنکامنده یازیلان تبریکدر

خاکپای عالیء خدیوانه لرینه قدم تمحض وعبودیت ایله مفتخر
وعلی الدوام مظهر اولدیغم التفات مکارم احتوای آصفانه لریله
مباهی ومتشکر بولندیغم شرفه مبنی وقوع تبدل اولده کهانت
شاعریت مقتضاسنجه کوسترمش اولدیغم اشارتك ظهوری
انتظارنده اولوب دعوات خیریهء وکالتپناهیلریله مشغول
ایکن سپهر جلادت آصفانه لری مرجع قدیمی اولان
بیت الشرف وکالت کبراده لامع ودرخشان بیورلدیغی اخبار
متواتره سی شعشه انداز اقطار جهان وغلغله پرداز کنکرهء
آسمان اولوب ذرات کائناتی اویاندرمش وازجمله
بوذرهء ناچیز وکمقدر لرین متلألیء انوار ابتهاج ومسرت ایتمش
اولمسیله (زمنصب ازهمه کسر افزون شود منصب * تو بی که
منصبت از منصب تو منصب یافت) منطوق حقیقت انتماسنه
ماصدق بیورلمش اولدقلرینه مبنی ایفای وظائف
عبودیت معرضنده خامه کش تبریك وتهنیت اولمق دأب
دیرین رقیت ایسه ده اولوادیده زمین موافق وسوق
مطیهء فکر وخیال ایده جك فیفای مطابق بولمق دائرهء
امکاندن خارج وبلکه مرقات محالاته عارج اولمغله
علیك عون الله مناجاتیله اکتفا وبقای عمر واجلال

غایبه درجه دیرمدن

قوته اجتهی دلمه

صدارتپناهیلری دعوات مستجابة الاداسیله درگاه جناب کبریایه التجا اولندیغی انشاء الله تعالی معلوم عالیٔ خدیویلری بیورلدقده ازقدیم مألوف اولدیغم محاسن انوار توجهات بنده پروانه لری حق عاجزانه مده علی الدوام پرتوافشان بیورلمق بابنده فی ١٣ جماذی الاخر سنه ٧٢

﴿ مرحوم مشار الیهه سور تهنیتنه دائر یازیلان تبریکدر ﴾

خاکپای فخامت آرای آصفانه لرینه درکار ومن القدیم رصانتگیر استقرار اولان عبودیت عاجزانه مله مباهی ومفتخر اولدیغم شرفه مبنی انفاس معدودهٔ حیات مستعارمی تزاید ایام عمر واقبال والتماع چراغ خاندان عالیٔ خدیوانه لرینه حصر ایله اشتغال اوزره بولندیغم حالده بوآوان سعد اقترانده سور همایون میمنت مقرونك وقوع اخبار مسرت آثاری شایع اقطار جهان اولوب بالجمله بندکان صداقت نشانك تسریر وتفریح قلوبنی مؤدی اولدیغی صره‌ده بندهٔ قدیملرینی دخی نائل انواع ابتهاج ومسرت ایتمشدر همان مشاطهٔ مهر جهان آرا سرادق کشای چهرهٔ دنیا اولدقجه خاندان مسعدت بنیان خدیویلری هرآن وزمان دار السرور واشبو سور میامن ظهور علیا حق عالیٔ آصفانه لرنده وکافهٔ عالمیان حقلرنده پیرایهٔ یمن وحبور اولمق ادعیهٔ خالصه سی تقدیم اجابتگاه رب شکور قلنمشدر خاکپای لطف انتمای داورانه لرینه اولان رقیت مستدیمهٔ بندکانه‌م دلالت ضمیر الهام سمیر وکالتپناهیلریله رهین حیز بداهت اولوب اولبابده تصدیعدن اجتنابا مجرد تبریك وتسعید مسرتله حق عبیدانه‌مده ارزان بیوریلان توجهات مکارم پیرای فخیمانه لرینك بعد ازین

(دخی)

دخی استیفا واستمراری نیازی معرضنده تقدیم عریضه یه اجتسار قلندی اولنابنده فی ٢٥ رجب سنه ٧١

سعید پاشا مرحومك مصره والی اولدقلرنده یازیلان تبریکدر

بلطفه وکرمه تعالی سایهٔ سنیهٔ جناب ظل اللهیده بودفعه مسند جلیل مصره زیورسازیمن وسعود بیورلمش اولدیغی اخبار مسرت انتماسی غلغله انداز اقطار جهان اولمسیله مستغرق انوار ابتهاج اولدیغم وهرآن وزمان مواظبی بولندیغم دعوات بقای عمرواقبال وشکوه فرواجلال داورانه لرینه ترديفا هربر کار مکارم کردار آصفانه لرنده توفیقات صمدانیه یه قرین بیورلملری دعوات اجابت آیاتیله ترطیب لسان رقیت ایلدم ذات عالیٔ خدیوانه لری شیمهٔ برگزیدهٔ بنده پروری وعاطفت وسجیهٔ رضیهٔ اصدقانوازی ومرحمتله متصف بولندقلری حیثیتله ان شاء الله تعالی کافهٔ امور مأموره ٔ افخملرنده معدلت جلیلهٔ ملوکانه یی رهبراتخاذیله موفق بالخیر بیوریله جقلری مثللو برمدتدنبرو پازدهٔ خسار وضجرت اولان بونجه بندکان وخیرخواهان خاندان سامیٔ آصفانه لری دخی مظهر التفات سنیه وتعطفات جلیلهٔ بنده نوازانه لرینه نائل وبوجهتله ماجرای احواللرینی فراموش ایله الطاف علیهٔ داورانه لری سایهٔ علیه سنده واصل اوله رق قریر العین بهجت ومسار اوله جقلری درکار وخاکپای املوفای خدیوانه لرینه ترد دوخصوصیت عاجزانه مك درجهٔ کیفیتی نزد معنا ایوفد بنده پرو ریلرنده مثبت وپدیدار اولدیغنه بناء حق نالایق عبیدانه مده دخی محاسن انظار علیه وتعطفات جلیلهٔ خدیوانه لری بی دریغ وسزاوار بیوریله جغی امر آشکار

اولمغين مجرد تبريك و تسعيد مسند جليل آصفانه لرى معرضنده
تقديم عريضه يه اجتسار اولنديغى رهين علم عالئ داورانه لرى
بيورلدقده اولبابده . فى ٥ جماذى الاول سنه ٧٠

﴿صدر اسبق عالى پاشا مرحوم دفعهٔ ثانيه ده خارجيه ناظرى﴾
﴿اولديغنده يازيلان تبريكدر﴾

سپيده دم كه زدم آستين بشمع شعور شنيدم آيت استفتحوا زعالم نور بو انتباه ايله انقلابات بود ونابود آراسنده بارقهٔ بدرقهٔ هدا سراد قشكاف اشكال آيا وعجبا اولوب (هماى اوج سعادت بآشيان آمد) نداسيله جهات هستئ بند كانه مى محاط انوار مسرت بشارت ايدرك آشيان اصيل خديويلرينه وقوعبولان شرف رجعت ميامن احتواى آصفانه لرينى اشراق والماع ايتمكله (دوش وقت سحر ازغصه نجاتم دادند* واندران ظلمت شب آب حياتم دادند) نغماتيله شكرانه كذا ربى حد وقياس اولوب ازازل صحايف طرازفؤاد عاجزانه م اولان بقاى فر وشكوه داورانه لرى آيات دعواتنى ناطقه ساز استجابت ايدرك دمدمه زن تهنيت وتبريك اولديغم محاط علم عالئ خديويلرى بيورلدقده حق عاجزانه مده پرتوافشان اولان آفتاب توجهات عليهٔ رحيمانه لرى على الدوام بيدريغ وازادهٔ حيلولت ابروميغ بيوريلوب (آنان كه خاكرا بنظر كيميا كنند* آيا بود كه گوشهٔ چشمى بما كنند) تمنياتنى دخى لطف عباره و بلكه بعض مجاز واستعاره اداسيله دركاه جناب صدار تپناهى يه عرض و بيانه لطف سامئ آصفانه لرى شايان بيورلمق بابنده فى ٢٦ ر سنه ٧١

﴿عمر پاشا مرحومه سردار اكرملك توجهنده يازيلان تبريك﴾
﴿صورتيدر﴾

حق عالئ حيدرانه لرنده متتابع الظهور اولان نيرتو جهات

کرامت احتوای جناب جهانبانی از سر نو بارقه انداز بروز اولهرق بودفعه دخی عوارف نوعواطف جناب کیتی ستانیدن سر دار اکرملك عنوان جلیلی احسانیله قدر وشان سامیٔ آصفانه لری اعلا وتعظیم وعنوان مذکور ایله رونقطراز سرنامهٔ تکریم بیورلمش اولدیغی منتشر وازجمله بندهٔ ناچیزلری دخی استماعیله مسرور ومفتخر اولهرق دعوات بقای سامیٔ داورانه لرینه تردیفا منتظر عالمیان اولدیغی اوزره انتصارلوای فاروقیلری دعای اجابت پیاسنه مواظبت اولنمشدر خاکپای مکارم انتمای سردار اکرملرینه ادّعا سبله مباهی اولدیغم قدم خصوصیت عاجزانهم لازمه سنجه حرفزن تشکر وتحمدت اولمق دأب دیرین عبودیت ایسه ده شمدیلك بذل جواهر دعا وتلاوت { وینصرك الله نصرا عزیزا } مناجاتیله اکتفا اولندیغی ان شاء الله تعالی معلوم عالیلری بیورلدقده مألوف اولدیغم محاسن انظار علیهٔ آصفانه لری هرآن فرق بندکانه مده لامع ودرخشان بیورلمق بابنده

فی ۲ جماذی الاخر سنه ۷۰

❁ خدیو مصر مرحوم سعید پاشایه یازیلان تعزیتدر ❁

جناب جان آفرین انس وجان وحیات بخشای جهان وجهانیان تنزهت کبریاء ذاته عن الزوال والانفصال وجود عالمسود خدیویلرینی نیجه احیان وازمان اریکه آرای مجد واجلال ورونق افزای سطوت واقبال بیورسون نزد عرفا پسند ولی النعمیلرنده خفی دکلدرکه اساس خلقت کون ومکان نقش برآب ومشهود باصرهٔ اذعان اولان اجسام امکان عین سراب اولدیغی بی ارتیاب ایکن تحدثات کونیه نك نیك وبدیله منفعل اولان یاسرّ ایجاددن غافل

ویاخود استسکناه عواقبله مشغولدر بوایسه تعب ارواح وعطب اشباحدن بشقه فائده بی منتج دکلدر بناء علی هذالمعنا بودفعه خاندان بقابنیان خدیویدن برجزؤك زوالی شیرازهٔ اجزای سائره اولان ذات عالیٔ ولی النعمیلرینك دوام وکمالی یولنده فدا اولمش برهدی معتبر عداولنوب روح طیبه لرینی رحمتله یاد وهرحالده فیوضات جناب احدیتدن استفاضه واستمداد اولنه رق (خیره خیره چه نهی بردل خود بار جهان * اینچنین بود و بود تاکه بود کار جهان) مؤداسیله متسلی ونوبنو انوار آفتاب لطف خدا ایه ترقباً ساحهٔ دل وجانی محلی ومجلی ایتمك رکیزهٔ فطرت زکیهٔ خدیویلری اولان جوهر کمال عقل وسداد مقتضاسندن اولدیغی نزد عاجزانه مده مسلم اولمغله اولبابده تکثیر فقرات تعزیت وتوفیر عبارات تسلیتله تسوید صحیفهٔ خصوصیته جسارتی جائز کورمیوب تکریر ادای دعا ایله ترشیح زبان کلك عبودیت ایلرمکه هرآن وزمان لوح ضمیر ولی النعمیلری نقش حزن وکدردن معرا وژنك غصه والمدن مصفا ومبرا اولهرق بقای وجود بهبود خدیوانه لریله قلمرو معموره لرینك آفاق واقطاری منور وزیردستان مصادقات آثار آصفانه لری سایهٔ مرحمت ممدود فخیمانه لری تحتنده آسوده وبهره ور اولوب حق بندکانه مده دخی توجهات قدیمهٔ بنده پرورلرینك پایدار وبرقرار بیورلمسی دعوات وتمنیاتیله خاتمزن عریضهٔ بندکی اولدیغم انشاءالله تعالی مخاطعم عالم پیرای خدیوانه لری بیوز لدقده اولبابده

﴿ رفعت پاشانك حکومت ریاست مجلسدن انفصالنده یازیلان ﴾
﴿ تسلیتدر ﴾

مهام سلطنت سنیه مشغله سیله تعبکشیده بوانان عقلای ممالك

آرانك كاهيجه آرامش حواس ومشاعرى الزم و بوآرامش
انتعاش مدت مستطيله يى مؤدى اولديغى عند الحكما مسلمدر
و بونكته يه واقف اولنلر ظهور الطاف الهيه ايله بعض انقلابات
خيريه وقوعنى تمنى ايتمك اقتضا ايدرسه‌ده لذائذ شهيهٔ حب
رياست پرده كش حيلوات اولوب بر مقتضاى نص مبين
مولا { انه كان ظلوما جهولا } احتمال مشاق طاقتفرساسندن
بركيمسه اجتنابه رضا ويرمز اشته بوحالده الطاف خفيهٔ
جناب ارحم الراحمين معمر بيوريغى عبداوهنى برمدت كاره كير
نجات وسلامت بيوروب آتيده مكافات جليلهٔ سبحانيه‌سنى
بذل واحسان ومرتبهٔ اولىسندن اعلا درجه‌يه رسان ايتمك
ايچون تحويل حول واحوال ايله تصريف امور بيورمقده
اولدقلرى نيجه وقوعات ماضيه ايله معتبر و بومعنا نزد عالىٔ
آصفانه‌لرنده اجلى واظهر اوليجق حال حاضر داورانه لرى
شايان تهنيه وتبريك اولديغنده شبهه اولورمى ان شاءالله تعالى
وجود بهبود خديويلرى صاغ واسن اولوب هنكام وجيزه‌ده
ازهر جهت جودت بخش جواسيس قوى ورسيدهٔ قصواى
منتها اوله‌رق بندكان صادق الجنانلرين قرير العين بهجت
بيوره‌جقلرى قرائن ظاهره ومعنويه دلالتيله نزد عاجزانه‌مده
رسيدهٔ حيز بداهت اولمغين اطراى سخن وتوسيع وادىٔ
كهن مسلكندن لجام سمند خامه (خير الكلام ماقل ودل)
شهراهنه الجا ويادكر استبقاى توجهات سنيه‌لرى تضرع
ونيازيله اكتفا اولنمشدر اولبابده فى ١٥ رجب سنه ٢٦٨

﴿ ودين واليلكنده علماى متصوفه‌دن بلغرادده منفى بولنان ﴾
﴿ عمر افندى‌يه يازيلان تسليتدر ﴾

پروانهاى جنود مجندهٔ ارواح انجمن آراى { كشكاة فيها

مصباح } ایکن افتتاح صباح محبت بین المتحابین اشعه فشان
انوار مؤدت اولسه بوشبستان عالم اشباحده حیلولت سحاب
اختلافله مهر منیر ائتلف تتق بند انکساف اولوب قریب و بعید
یکدیکردن غافل و بیکانه اولمق لازمکلوردی انجق اوج سمای
متحابین فی الله بولندیغمز کرامته مبنی (بامنی در یمنی پیش منی *
بی منی پیش منی در یمنی) حکمنجه جسماً وقالباً متباعد
بولنسق بیله شعاع آفتاب حب ازلی جهت جامعهٔ
وحدت اولمسیله هرموطن ومکانده وهرآن وزمانده سریان
سرّ { الله نور السموات والارض } انجلاسیله قلبلرمز
متحد واوکشف الغطا متوحد اولدیغی جای ریب وکمان
دکلدر ذات شریفلرینک بلغradده ومخلصلرینک
ودینهده بولندیغمزك برزخ مجاز یسنی ازاله ایله التماس
التقا واجتماعه وسیلهٔ جمیله اولمق ایچون جانب والالرندن
صوب عاجزانه‌مزه برحسبحا لنامه ارسالی موافق حال
کورنوب صورت تحریری مقدمجه بلغراد محافظی سعادتلو
بسیم پاشا حضرتلرینه اشعار اولنمشیدی خیلیجه ایام
مروراید وب جوابی کلمدیکندن اجرای تصوز حقیر کرهبند
آفت تأخیر اولمش ایسه‌ده بودفعه زمین دیکر اتخاذیله ودینه
تبدیل اقامت بهیه‌لری خاکپای جناب صدارتپناهی یه باتضرع
عرض اولنمشدر { والله غالب علی امره } مولانا (لئن نظر الزمان
الیك شزرا * فلا تك ضیقاً من ذاك صدرا * ولکن بالله
ذائقة فانی * اری لله فی ذی الامر سرا) اسرارینه عارف بولندیغکز
حیثیتله تسلیت خاطره احتیاجدن آزاده‌سز فاما بعض ضایعات
وقوعندن دلتنك اولمق حسب التعلق مستبعد دکلدر فقط
حطام دنیا حقیقتده بضاعهٔ فنا اولوب آیینهٔ دل بوحوادثدن
زنکارپذیر اولمق اقتضا ایتمز (فالمال مکتسب والعزم تجمع *

اذالنفوس وقاها الله من عطب) بوندن قطع نظر نزد عرفان پیرارنده ستبر دکلدرکه (وکم لله من لطف خفی * یدق خفاه عن فهم الزکی) بلطفه وکرمه تعالی امید وارمکه دم وصلت کبی ایام چابککذرده اجتماعمز میسر اولوب (یاب دمساز خود کرجفتمی * هم چونی من کفتنیها کفتمی) تلاقیٔ دلنوازانه لریله اویاندیغمده پك چوق سویلیه جکمدن شمدیلك بومختصرجه ایله اکتفا ایدملم حاصلی (قیغو کیجه سی کچدی قوقالمدی قورقو * وصلت کوننك کوندزینك آغی کوردی) ایوالله
فی ١٦ محرم سنه ٦٩

﴿ افندیٔ مومی الیهه ﴾

ذات والالری هرشیئه عارف واحوال کونیه یه واقف اولوب کافهٔ خیر وشر مقتضای قضا وقدردن اولدیغنی درك وتیقن بیوره جقلری بدیهی واظهردر وبو درلو کدوراتك متعاقب اولان مکافات جمیله ومسرات عظیمه ایله انجلاسی عادت الٓهیه وجلوهٔ تقدیرات ازلیه‌دن اولدیغی ارباب دقایق عندنده بارز وازهردر نهاد قدسی نژاد کرامیلرنده مرموز اولان انوار صلابت دینیه لازمه سنجه مرآت خاطرکزی غبار آلود غموم ایتمکی تجویز بیورمیوب هرحالده اشراق نیر مکافات سبحانیه یه نکهدار اولملری وصایاسی ومطلوب فضیلتلری اوزره بلغراد محافظی سعادتلو پاشایه یازیلان تحریرات ثناورینك لفا کوندرلدیکی بیانیله بعض خصوصات سفریه یه صرف اولنمق اوزره مطویا اهدا وتسییر قلنمش اولان اوچبیك غروشك رهین حیز قبول بیورلمسی تمناسی استقرار توجهات فؤادیه لرینه وسیلهٔ حسنه اتخاذ اولنمشدر افندم
فی ١٨ صفر سنه ٦٩

﴿ ودین والیلکندن مصر والیسی عباس پاشا مرحومه ﴾

السعید سعید فی بطن امه حدیث معجزاثرك معنای جلیلی ریعان عمر وعنفوان شباب آصفانه لری هنگامنده نیرو ناصیهٔ مسعدت فروز خدیویلرنده روشن وجلی اولدیغی نزد عاجزانه‌مده مسلم ایسه ده بو اثنالرده دین ودولت علیه وملت حنفیهٔ اسلامیه نك نصر وخدمتنده ابراز بیوریلان مأثر همت جهان پسند خدیویلری بین العالم رسیدهٔ حیز وضوح وبداهت اولمسیله اعتقاد سابق صادقانه‌م راسخ ومستقر اولدیغندن درگاه جناب کبریایه حمد وثنا وبقای فر واجلال داورانه‌لری دعوات خیریه سنی ایفا وادا ایتمکده بولندیغم سمعه وریا شائبه سندن معرا اوله‌رق برای تشکر خاکپای امل آرای فخیمانه لرینه عرض وانها ایله افتخار ایدرم بندهٔ قدیملریدخی سایهٔ سطوت احتوای جناب ظل اللهیده توجهات سنیهٔ خدیویلری برکاتیله ودینده بولنوب بدایت مسئلهٔ حاضره دن شمدیه دك عاجزانه وقوعه گلان خدمات ناچیز بندگانه‌م واصل سمع عدالت پیرای بنده پروریلری بیورلمش اوله‌جغندن تفصیل ایله تصدیعه جسارت اسائت ادب عد اولنمسیله اولحالده اراحهٔ خامهٔ بیان قلنمشدر فقط بوطرفك حال حاضری تنشیط فؤاد ولی النعمیلری اوله جغی مطالعه سیله تبرکا وتشکرا برنبذه بیان اولنمق تجویز کردهٔ عاجزانه‌م اولمشدر شویله که نزد عالئ خدیویلرنده معلوم بیورلمش اولدیغی اوزره ودین پیشگاهنده اولاخ اولکاسی قصبه لرندن قلفات نام موقعك سایهٔ کرامت احتوای خلافتپناهیده تسخیر وتحکیمی ابتداسندن شمدیه دك دشمن طرفندن نیجه

اقدامات واهتماملر ایله اخذ وضبطنه یاخود حصر وتضییقنه
سعی اولنمش ایسه ده حمد النعم الله تعالی هرنه وقت سوی
قصد ایتسه منهزم ومنکسر اوله‌رق رجعت ایتمش وانجامکار
بودفعه کمال یأس وحرمان ایله بر کیجه علی الغفله بتون بتون ترك
ایدوب کیتمشدر شمدی کوچك افلاق تعبیر اولنور قطعه‌یی
تماما تخلیه ایتمکله جنود جناب شاهانه‌یه هرطرفدن یول
آچلوب اون بش یکرمی ساعتلك مسافه ده واقع قرا
وقصباته بلامزاحم واریلوب اهالیء مملکت ممنونا ومتشکرا
حسن تلقی وقبول ایدرك دعوات خیریهء ملوکانه ایله مشغول
بولنیورلر اشته شمدیلك شوقدرجك بیانی وسیله اتخاذ
ایدوب تجدید عبودیت وخصوصیت صادقانه‌مه جرأت اولنمشدر
ان شاء الله تعالی معلوم عالمشمول داورانه‌لری بیورلدقده
توجهات علیهء خدیویلری ابقاسیله نام ناچیز کترانه‌می یاد
واسعاد بیورملری بابنده فی ۷ شوال سنه ۷۱

صارم پاشا مرحومه

حق عاجزانه‌مده قدم توجهات سنیه‌لرینك بقاسنی مشعر
وطرنوه ده کی ابنیهء همایون ناظری رفعتلو صالح افندی
بنده‌لرینك امور مأموره سنه معاونت بندکانه‌می آمر مومی الیه
وساطتیله راحه‌رس تعظیم وافتخار اولان برقطعه فرماننامهء
جناب آصفیلری هنکام انس کذشته‌یی یاده کتوروب خداعلیم
درون مصادقت مشحون عاجزانه‌م حزن ومسرتله آمیخته
برحالت ممتنع البیانه مظهر اوله‌رق کمال خلوص ومسکنتله اوزره
دعوات استدامهء عمر واجلال داورانه‌لرینی تذکاره
بشقه‌جه برحان ایله مشغول اولدم مومی الیه بنده‌لرینك
مأمور اولدیغی ابنیهء مذکوره‌نك اموری مذبذب برحالده

اولدیغندن برچوق صعوبتلر و قوعیله قولکز دخی
مضطرب ایسه مده الدن کلدیکی قدر امر تسهیلده
قصور ایتمیورم. جناب حق جمله مزی مصون بیورسون
آمین افندم خاکپای عالیلرینه اولان مصادقت و خلوصمی
بحثه قالقشسم کمال خصوصیت عاجزانه مه یقشدیره مم ولاسیما
نزد حقایق احتوای آصفانه لرینه برتعریف جدید اشعارینه
حاجت کوره مم (درج داده کهر صاف محبت مکنوز * صقلرم
مهرینی جانم کبی هرآن بنده) الله سبحانه تعالی حضرتلری
رضای آلهیسنه موافق اقبال دائمی الاثار ایله عافیت
و زندکانیده بردوام بیورسون هر نصل اولسه رخسایٔ
خاکپای بنده نوازیلریله حائز رشف الزلال آمال اولورم
انجق کوکل بو امل اراسنده عافیت وجود عالمسود کریمانه لری
پیامنده دخی حسر تکش اولمسیله اولبابده لطف واحسان
رحیمانه لری ابذالنی آرزو ایدر وان شاء الله تعالی اخبار ساره
و تبشیرات مسترهٔ آصفانه لریله دلسیر نعم خدا اوله جغمی امید
ایلرم اولبابده فی ۱۷ شوال سنه ٦٥

* رضا پاشا حضرتلری سلانیکه والی اولدقلرنده *
* ترحاله دن یازیلان تشکردر *

بودفعه شرف جواریت آصفانه لریله مفتخر اولمق عنایتنه
مظهریت عاجزانه م موافق تقدیر اوله رق سلانیك سنجاغنه
قدمزن سطوت واجلال اولدقلری خبری سامعه نواز بندکانه م
اولدقده دامن عالیلرینی تقبیل و صحیفهٔ دیدار لامع الانوار
داورانه لرینی کمال شوق وغرام ایله زیارت و تربل ایتمك
آرزوسیله (اوچار دم بولسم اما نیله یم بال و پرم یوقدر)
تحسری داغزن فؤاد عبیدانه م ایسه ده { ما لا یدرك کله

لایترك ككله } لازمه سی اوزره شمدیلك موفقیت سامی‌ٔ
کریمانه‌لرینك دعواتنی اوزاقدن ادا وتبریك قدوم معدلت
موسوم دولتلرینك مراسمنی ایفا ایله اکتفا اولنه‌رق شرف التقا
دیگر هنگام مقدر وعهد انور وازهر موسعنه ابقا قلنمق
مقتضای اسرار مقادیر خدا اولدیغی ان شاء الله تعالی محاطعلم
معالی احتوای داورانه‌لری بیورلدقده تفصیل وتعریفدن آزاده
بولنان قدم خصوصیت عاجزانه‌می اطرایه احتیاج اولمیه‌رق
ازهر جهت نزد مکارم آرای آصفانه‌لرنده بارز ومنجلی اولمسیله
(بیل دل اشکسته قدرین گوهر پندم بودر * زیور گوش قبول ایت
گوشهٔ نسیانه آت) نیازواستدعاسنه جسارت اولنمش وشفاها
دخی خاکپای عالیٔ منعمانه‌لرینه عرض وبیانه مأذونیتیله دیوان
کاتبی رشید افندی بنده‌لری مخصوصا اعزام قلنمشدر
جبهه‌سائی خاکپای خدیویلریله سعادتیاب اولدقده موافق
امر وارادهٔ عالیلری بیورلدیغی تقدیرده اوراده وارمش ایکن
درعلیه‌ده مخدوم عاجزی عزتلو صبحی بك بنده‌لرینی گوروب
عودت ایتمکه مأذونیت سنیه‌لری درکار بیورلمق بابنده
فی ۲۱ جمادی الاخر سنه ٦٥

قپودان دریا سلیمان پاشا مرحومه یازلمشدر

مجلای ناصیهٔ آصفانه‌لرنده مشهود عاجزانه‌م اولان آثار تجلیٔ
صباح الخیرك برذرهٔ تابنده‌سی بولندیغم مناسبتله (اوتمه بنده‌کی ای
آفتاب فیض آثار) دیمکه حاضرلنمش ایکن جمال افندی بنده‌لری
ورودیله برقطعه نوازشنامهٔ بنده پروریلری رسیدهٔ دست
افتخارم اولوب بوبابده دخی مسابقت ومخاص دیرینه‌لرینی
مظهر لطف وعاطفت بیوردقلرندن فضله حق عاجزانه مدده
ممکن مرتبه اعانهٔ آصفانه‌لرینك دخی ارزان بیوریله جغی

وعد عالیسیله جبر خاطر کمترانه‌مه احسان علی الاحسان اوله‌رق مرحمت وعنایت علیه‌لرینك شایان بیورلمسی بنده‌لرینه معامله‌ٔ شکر کذاری بی شاشو ردوب بقای عمر واجلال داورانه‌لری دعاسندن بشقه اذکار بلیغه بوله‌مدم والله ولی التوفیق ایکی سنه‌در ایادیٔ اقدار الهیه‌دنك بازیچهٔ انقلابی اولوب نه اولدیغمی بیلمدم مصرده‌کی یکرمی بش سنه‌لك امکله سایهٔ فیض افزای اهل اللهده تحصیلنه موفق اولدیغم ثروت ویسار تمامیله پازدهٔ ظلم وخسار اولمقده ایدوکندن بشقه سعادت مستقبله‌دن دخی محرومیتمه اقدام وقاملیه‌مك برطاقی درعلیه‌ده وبرطاقی مصرده قالوب انلره دخی تلاقیدن مهجور یتمه اهتمام اولنه‌رق استانبوله کتمسون رتبه‌سی ترفیع اولنمسون اوزرینه عقد شرط وعهده مرهون قالدم (فریادبسی کردم وفریادرسی نیست * کویاکه در بن کنبد دوارکسی نیست) خدا حقیچون بوحسبحالی الیوم فرد آفریده‌یه آچه‌مدم افندمك خلوص ورقتی مجزوم عاجزانه‌م اولدیغنده وجهانده نادر وقوعبولور حکایه‌لردن معدود ایدوکنه مبنی (اتحاد ایدلی جوهرله عرض * قصه‌دن حصه‌در القصه غرض) دیه‌رك شویلجه بریشان حاله جرأت وبلکه اسائت ادب ایتدمسه ده عفوینی رجا ایدرم

فی ١٦ صفر سنه ٦٦

﴿ سردار اکرم عمر پاشایه جوابه ﴾

نزد حقایق آشنای آصفانه‌لرنده تعریفدن مستغنی اولدیغی اوزره عصر حاضرده لوای ناموس دین ودولت طرف اشرف سلطنت سنیه‌دن اجماع امتله یدمؤید جناب سردار اکرمیلرینه تودیع بیورلمش اولمسیله کافهٔ اسلامیانك قلبا وقالبا لوای نصرت التوای مذکورك امر محافظه‌سنه متعلق

خدمات شریفه‌یی ایفا وادایه سعی وجهد ایتملری فرض عین واولمسابده سرزدهٔ بروز اوله جق اوامر وتدابیر علیهٔ فاروقیلرینه انقیاد وموافقت ایلملری موجب سعادت دارین اولدیغنی بیلمیانلر انسان صایلمز و بیلوبده کریوهٔ خلافه کیدنلره مسلمان دینلمز ومادامکه لوای نصرت التوای مذکور شمدیکی حالده قلقسات موقعنده دیکلمش وهرملاتك کارعلی علم اشعه نواز انظار عاقبت انتظاری بولنمش اولدیغی کورمکده وحمدالله تعالی پیرامننده بولنمق شرفیله افتخار ایتمکده اولدیغمدن خدمت کونین بهاسندن مجتنب اولسم بالاده کوستردیکی وجهله معاذالله تعالی انسانیت واسلامیتدن مهجور اولمق لازمکلور که بوحال ایله حیات دنیا محنتکذار کرب وبلا وکلشنسرای عقبا خارستان داهیه وهبادر بنا برین بدایت مصلحتدن شمدی‌یه‌دك نیجه طور مشکلاتی طی ایله عاجزانه ایفای خدمته موفقیتم طرف ذیشرف آصفانه‌لرندن تصدیق بیورلمقده اولمسیله متسلی اولوب کمال تضرع وابتهال ایله خاکپای عالیٔ داورانه‌لرینه تشکر ایتمکده‌یم وبوندنبویله دخی بلطفه تعالی امید وارمکه انضمام همم جلیله‌لریله برچوق خدمتلره موفق اولوب متفاخر ومباهی وسایهٔ کرامت پیرای جناب ظل اللهیده ابقای نام خیر ایله دنیا وآخرتده مکتسب شرف نامتناهی اولورم انجق مصلحت جسامتلنمش وطبعا صعوباته کرفتار اولمش اولمسیله ایلروده دخی بحوله وکرمه تعالی اولکندن زیاده تحصیل یسر وسهولت ایچون تنقیح محاسبات وسایهٔ سنیهٔ صفدریلرنده اصلاح معاملات ضمننده ودین دفترداری عزتلو رفعت افندی بنده‌لری تسییر اولنمشدر بمنه تعالی رخسودکیٔ خاکپای سامیلریله شرفیاب

اولدقده تقرير شفاهيسندن قربن اطلاع عاليلرى بيوريله جغى اوزره سرعت اعاده سنه لطف وعاطفت خديوانه لرى شايان بيورلمق بابنده

صدر اسبق مصطفى نائلى پاشا مرحوم كريد واليسى ايكن روم ايلى تفتيش مأموريتندن يازلمشدر

آه افندم بن سنى نقدر سورم وآيا نصيب اولوب كوره بيلورميم ديوانه مرتبه اوزلرم وسنكدنخى بكا اولان محبت وخلوصكى طانور وتقدير ايدرم انجق نه چاره كه انسان اسير اقدار مسلوب اختيار ايادى ارادۂ آلهيه بيننده منقلب وسيار بولنديغندن مرادى اوزره هراملۂ نائل اولهمز وهر مطلوبنى دلخواهنه توفيق ايله اويدرهمز اشته بنده كز معلوم عاليلريدر كه نتيجۂ تحدثات زمانيه نك بازيچۂ انقلابى اولهرق نيجه مدتلردنبرو اوروپا افريقا آسيا زمينلرنده سنك فلاخن كبى آتلقده وكرم وسرد روزكاره كوكس كرهرك انفاس معدودۂ حيات مستعارم انجامه وارمقده در هرنه ايسه انفاس قدسيۂ نورانيه هدايتلرى بركاتيله رهنورد بوادئ سلامت وسعادت اولوب سايۂ كرامتوايۂ جناب ملوكانه ده شمديلك كمال آسايش وانبساط ايله روم ايلى خطه سنى دولاشه رق ايفاى وظيفۂ مأموريته عاجزانه بذل ماحصل مقدرت ايتمكده يم برقاچ كون اول خزينه دار دولتلرى اغانده لرينك ورودينى استماع ايتديكم آنده كأن ذات عالئ داورانه لرينى كوره جك وقلب آتشكدۂ تحسره زلال تسليت رش ايده جك كبى امان بولك كتورن كوره يم ديو آدملر تعيينيله كتورتدم عافيت سايه لرندن وخاندان كراميلرى حال وكيفيتلرندن صوروب استخبار آثار مسرت ايدرك مظهر انشراح اولدم ايسه ده سنى كورمش قدر اولدم ديه مم ميان

راستكویان محبتده یمین اولمز التقای ذات ملك صفات عالیلرینه
تحسر واشتیاقمی شرح و بیان ایدهم کرچه صندوقهٔ درونم
مالامال امتعهٔ محبتدر لکن پای انداز پیشکاه کرمکاریلری
اولمق ایچون سنی کورمکه اچیله بیلور خوشمدی جناب حق
جمله مزی امور مأمورهٔ حاضره مزده موفق بیورسونده
داغ داغه قاوشمز مثل مشهوری بیوك تسلیدر ارتق نه یازایم
رجا ایدرم سودیکمی اونتمه ارالقده برسلام ایله اولسون خاطر
ناشادینی شاد ودل پژمردهٔ اشتیاقنی آباد ایله جانم

شیخ الحرم اسبق مرحوم شریف پاشایه یازلشدر

آسوده نشینان { فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر } اولان
پدرلرمزك بوعالم ناسوتده جنبشهای بروزاولان ملاقاتلرینه
مبنی یکدیکره طبعاً مائل وسر (الارواح جنود مجنده)
سریانیله بینلرنده نور محبت روحانیه بلا حائل لامع وحاصل
اولوب حساب کورلیل ونهار ایله مرور ایدن قرق بش سنه
مقدم اغریبوزده پدرکز فردوس آشیانك باغچهٔ ارم نشاننده
انساانس الفت وشیرینمذاق شهد محبت بولندقلری
هنکام دل آرامده (باغه کلدك بلبل شیدا کبی ایتمه قرار *
موسم کل دورمل عثمان افندی باغیدر) جلوه سیله طرب انکیز
خوشحالی وانبساط اولدقلری پدرم مرحومك نیشکر
ذکر جمیلی ایکن ایشیدر وذوقیاب صفای روحانی اولوردم
حیف صد حیف که مصردن قصد زیارت حرم محترم
بیوردقلری هنکامده وبودفعه درعلیه ده عدم تصادفله
شرفیاب التقا اولهمیوب مرحوملرك عالم محبتلرینی یاد واوزمان
روحپرور تذکر وتحسر یله صیحه وفریاد ایده مدك بوانسیت
قدیمه نك نفحات حیات افزاسی بودفعه شرف آرای ورود

اولان كرنامهٔ دولتلرندن استشمام اولنجق خاكپای عالیلرینه
جذبات شارقهٔ حب و ولا ایله منجذب اولدیغمك سر حقیقتنی
شمدی بیلدم الطاف آلهیدن امید وارمكه كلغنچهٔ حیاتمز
پژمرده‌ٔ صرصر فنا و شمع حواسمز پفكردهٔ نسیم وا اسفا
اولمدین اجتماعمز مقدر اولوب نشاط روحانی وانبساط
جاودانینك صورت مجسمه‌سی اولان انسیت ناسوتی حصولیله
كامیاب اولورز اشته افندم جهان اویله بر جهان درکه
شرح حالی ایراث المدن خالی دكلدر اوقدرجكله اكتفا
ایده‌لمده باعون خدا الی ماحصل اللقا مكاتبه‌یه رغبت
سنیه‌لری سزا بیورلدیغی تقدیرده بنده‌لرینی وایه‌دار لطف
بی انتها بیورمش اوله جقلری ان شاء الله تعالی معلوم عالیٔ
آصفانه‌لری بیورلدقده اولابده

﴿ احبادن برذاته ﴾

(خوش كلدك ایا مشیر اكرم * ایتدی قدمك جهانی خرم) ترانه‌سیله
تبریك قدوم داوریلرینه دمدمه زن اهلا وسهلا اولوب چكیلان
چلهٔ انتظاری فراموش ایتدم آنم جانم درعلیه‌دن حركت
عالیلرینك وقتنی یازمزسك سلانیكه چیقدیغنی بیلدرمزسك
اوراده‌نخی عزیمت دولتلرینی اشعار ایتمزسك زید وعمرودن طلحه
وبكردن ایشیده‌رك و برطاقم رطب ویابس حوادث دكلیه‌رك
قولاقلر كرشده نظارهٔ عیون لغزشده سائر حواسیس حواس
مشغلهٔ انتظار ایله هربری بردرلو ایشده بولنوب داغ برداغ
حسرت اولدم هله شمدیجك كه وقت عشا درهنكام هنكامهٔ
عیش وعشادز قتریندن بربرید مسرت نوید بدید اولوب
(مژده ای دل كه بنه شاد اوله‌جق دم كلدی * سنده كل بزمكه
شوقه كه عالم كلدی) دیه‌رك قدوم عالیلرینی تبشیر ایدیجك

همان قالقوب بوله بيله جكم محله قدر وارمغه برنيت شجيعـانه ايتدم اماجه قالدی كه اختيارم اختيار دكل ايسه مده ضعف ونحافتله بی اختيارم بناء عليه اويده مدم اومارمكه نزدمشيريلرنده معذرت عاجزانه م قرين قبول بيوريلور انجق استماع بنده كانه مه كوره يارين اخشـام كه شب ثلثادر شهردن ايكی ساعتلك مسافه ده بولنـان چفتلكلرنده بيتوتت بيوريله جقمش اثنـای راهـده خدمت داوريلرنده بولنمق اوزره ضبطيه رئيسی احمد اغا بنده لری اون نفر سواری ايله خاكپای دولتلرينه ارسال اولنمشدر ارتق هردرلو قصـور عاجزانه مدن غض طرف عاطفت بيـورملرينی نيازايدر وانشاء الله تعالی ملاقات حيات افزای عاليلريله كامياب اولديغمده بوعذرلك جمله سنی لسانا عرض ايلرم

فی رجب ١٥ سـنه ٦٦

﴿ صدراسبق رشيد پاشانك جوابی ﴾

حق بنده كانه مده بارقه انداز بروز اولان محاسـن انظـار مراحم آثار خـديويلری ثمره سی اوله رق ترحاله سنجـاغنـده مواصلت عاجزانه مدنبرو افكار عادله جناب ملوكانه يه تطبيقا مصـالح وامور نافعه يه عاجزانه وقوعه كلان سعی وكوشش واهتمـام وورزش كمترانه مك هفوات وقصورندن اغمـاض عين عاطفت بيوريله رق لطفا وكرما شـايان پسند وتحسـين اولديغنی اشعار وتبشيرايله برابر تلطيفات وعنايات خديويلرينی شامل ٢٧ رجب سـنه ٦٥ تاريخلی رونقبخشـای دست تعظيم واجـلال وانبساط افزای جسم وجان بنده اشكسته بال اولان برقطعه فرماننامه جناب وكالتپناهيلری تمادی عمرواقبال وتعالی ابهت واجـلال آصفـانه لری دعوات خيريه سی تكرارينـه بادی

اولشدر بنده لری لیاقت واستیهال عبیدانه مدن افزون مظهر
اولدیغم مراحم واشفاق جناب خلافتپناهی ومکارم توجهات
شاملة الاحسان صدارتپناهیلری حق تشکرینی ایفا انجق
محول عهدهٔ بندکانه م اولان مهام امور سلطنت سنیه یی حق
اوزره ادا ایله اوله جغی بدیهی وهویدا ایدوکی درکار
وبو نعمت باعث المفخرته مظهریت عاجزانه م برکمال اولمدیغی
بدیدار ایسه ده الطاف الهیهٔ صمدانیه دن امید وارمکه جان تنده
وتن زنده اولدقجه مایهٔ کرانقدر عمر بندکانه می خدمات مبرورهٔ
دین ودولت ومنافع جلیلهٔ ملك وملت یولنده صرف وبذل ایله
تحصیل ذخر دنیا وآخرته موفق اولورم همان جناب نسق بخشای
امور کون ومکان والوان دهندهٔ بهارستان جهان جلت
عظمته عن الزوال والنقصان حضرتلری در یکتای وجود فیض اندود
جهانداری وذات باهر السعود خلافتپناهی یی وارستهٔ
آسیب روزکار بیورسون آمین فی ٢٤ شوال سنه ٦٥

﴿ مرحوم مشار الیهه ﴾

حمدالله تعالی ریعان عمر وعنفوان شباب عاجزانه مدن برو
خاکپای عالیٔ خدیویلرینه صدق ومحبتله منتمی بولندیغمدن
هرحال وطور بندکانه مه تماميله عارف واخلاق رضیه وردیهٔ
فطریه مه واقف اولدقلرینه اغترارا شو استدعای آتیٔ بندکی
انهاسنه تضرع وابتهال ایله جسارت ایدرم شویله که
وجود عاجزانه م نحافت ترکیب ایله منفعل وعوارض
علل وامراضه مستعد وقابل اولوب هواسی وخیم
محللرده دائما خسته واکثر اوقات وآناتم تدبیر مداواته
وابسته اولهرق حفظ حیات مستعار ایچون اسیر دغدغهٔ

پیجتاب اولدیغم پارسده دخی منظور سامئ آصفانه لری بیورلمشدر حال بو یله ایکن یکیشهر فنارکه ردائت آب وهوا ایله منفور صغار وکباردر برسنه درنلر چکدیکمی ونه خسته لکارله شکسته بسته ایفای وظایف مأموریتمه بذل تاب وتوان ایتدیکمی شمدیه دك تأدباعرض وانهادن کف خامهٔ جرأت ایتدمسه ده (کارد باستخوان رسید) مثلنجه بو دفعه ضرورة آویختهٔ دامن استرحام اولوب کمال شرم وحجاب ایله برتبدیل هوا استدعاسنه مجبور اولدیغم رهین علم عالئ وکالتپناهیلری بیورلدقده مجبول اولدقلری شیمهٔ فخیمهٔ بنده پروری مقتضاسنجه احسان اجازت بیوریله جغنده مطمئن ایسه مده موقع تبدیل درسعادت اولدیغی تقدیرده مستلزم محسنات عدیده اولور ابتدا جودت هواکه ایفای خدمت جلیله ایچون اقدار حواس وقوی ایدر ثانیا مدت مدیده طرفنده بوحوالینك دقایق امورینه متعلق مطلع اوله بیلدیکم بعض امور خفیه یی شفاها عرض وعلاج واقعه پیش ازوقوع باید کرد حکمنجه تدابیر ضروریه سی استحضارینی اخطار ایله ایفای وجیبهٔ عبودیت ایلرم ثالثا برسنه دنبرو مصردن کمال پریشانی ومغدوریتله درسعادته هجرت ایتمش اولان عایلهٔ بندکانه ملك سایهٔ سنیهٔ جناب ملوکانه ده حال وشانلرینی تنظیم وجمله سیله برابر بقای فروتاب سلطنت جناب شهنشاهی دعوات مستجابه سی درکاه الوهیته تقدیم اولنور اندنصکره ینه ترحاله به عودت عاجزانه م موافق امر وفرمان بیوریلورسه شو آمال مشروحه تحصیلیله تجدید صحت وعافیت ایتك الطاف الهیه دن امید واثق اولدیغنه مبنی تکرار برتبدیل هوایه دخی احتیاج مس ایدنجه ادای وجیبهٔ خدمت وعافیت مستحصله یی اغور

میامن موفور جناب ملوکانه یه صرف ایله احراز مراتب شرف ومفخرت ایدرم حاصلی شمدیکی حالده استدعای بندکانه مك اسعافنه طبعا وضرورة محتاج اولدیغم انشاءالله تعالی معلوم حکم انتمای رحیمانه لری بیورلدقده حلول ایتمکده اولان حزران آیندن اولجه رخصت سنیه نك ارزان بیورلمسی خاصة رجا ایدرم

فی ١٨ رمضان سنه ٦٥

﴿ شیخ الاسلام اسبق عارف حکمت بك افندی مرحومه ﴾
﴿ محرمانه عرض اولنمق اوزره رجال دولتدن برذاته ﴾
﴿ یازلمشدر ﴾

وسعت واقتدار عاجزانه مك ایردیکی حده دك دین ودولتعلیه یه حسن خدمت ایتمك آرزوسنده بولندیغمی خاکپای جناب ولی النعمی یه عرض وافاده ایچون سابق طربزون مجلس کبیری اعضاسندن فضیلتلو شکری افندی یه سپارش ایتمشیدم مومی الیه دخی تبلیغ ایلمش وکمال لطف وعاطفت سمحانه لری اقتضاسنجه بوآرزوی بندکانه مك حسن حصولنه همم جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك ارزان بیوریله جغنی وعد بیورمش ایسه لرده حقیقت ماده برکره صوب عاجزانه مدن بعد الاستکشاف اکا کوره کوهرریز کلام اولمق نزد عالئ رؤفانه لرنده تصویب بیورلدیغنی شامل اولان تحریرات عالیلری واصل دست عاجزانه م اولمشدر نزد جناب مشیختپناهیلرنده خفی دکلدر که طربزون ایالتی مبادئ مدنیتده اولوب تذبذب هیئت اجتماعیه سندن ناشی هنوز منازعهٔ عمرو وزید مستمر وبینلرنده مضاربه ومقاتله کاه بارز وکاه مستتر اولمسیله ضرب زید عمروا دعواسندن

بشقه مباحثله اوغراشیجق احکام ونظاماته یول بولنه‌مز
وبوحال اوزره قالمسی حکومتك ضعفنی کوستره‌جك برامر فجیع
اولدیغنی دخی انکار اولنه‌مز فقط حال حاضر زمانه‌یه
نسبتله بوآرالق تبدلات کلیه‌یه ال قونه‌مز انکچون افکار
بسیطه اصحابندن منصف ومحق بر والئ معتدل ایله
مباحث مذکوره حل اولنوب مصلحت بر یه‌یی بولمق ممکن ایدوکنی
مطالعه ایله برابر روم ایلینك معلوم ومسلم اولدیغی اوزره
کوندن کونه نزاکت کسب ایتمکده اولمسی ولاسیما یونستان
جوارنده اولان ایالتلرك خطر عظیمده بولنمسی وکرید دخی
بوجمله‌دن صایلمسی والیوم اوجانبلرده بولنان ولاة عظام
حضراتی بودقیقه‌یه واقف اولمامسی جهتله معاذ الله تعالی
انجامکار موره واقعه‌سی مثللو برحادثهٔ فجیعه ظهورینی
منتج اولوز اندیشه‌لری حضور راحتمی سلب ایتمکده‌در
کرچه طربزون والیلکی موجب تن آسانی واستراحتدر لکن
مخاطرات مشروحه معلوم اولیجق استراحتی مشقته دکشمك
نزد عاجزانه‌مده مرجح اولدیغندن ودین ودولت وملك وملته
یارارلو برخدمت اداسنده استطاعت عاجزانه‌م وافی ایکن
طربزونده هرکسك کوره‌بیله‌جکی ایشله اضاعهٔ وقت ایتمکی
منافئ قاعدهٔ انصاف کوردیکمدن سرمایهٔ حیات مستعارمی واعز
اوقاتمی تحصیلنه صرف ایتمش اولدیغم فن وهنرده استعمالنی آرزو
ایدرسمده نصاسه طربزونه یکی کلدم علی الفور استعفا ایتسم خفتدر
وکوندرنلره اسناد خطیئتدر مع مافیه بویله یرده اقامتی
اتلاف عمردن اعتبار ایدرم بن اوغرشمغه وجسیم
خدمتلر کورمکه مألوف اولدیغمدن برواهی مأموریتله
اتلاف زمان ذی قیمت ایتمکدن زیاده متأثرم بناء علیه برمدت

صکره استعفا ایتمك استرم ولی النعم افندمزك خاکپای عالیلرینه
یوز سوره رم هر نه زمان استعفا ایدرسم مساعفهٔ جلیلهٔ اکسیر
اثرلرینی دریغ بیورمسونلر دیو افندیٔ موسی الیهه سویلمشیدم
اشته بو دفعه سؤال سامیٔ فتواپناهیلرینه مبنی مافی الضمیر
عاجزانه‌می تفصیل ایتدم یعنی یانیه یاخود کرید والیلکی یاخود
سلانیك ومناستر و یانیه وترحاله ایالتلرینك تفتیش نظاملرینی
استدعا ایتمك نیتلرنده بولنیورم کرچه بو خدمتلر راحتسزلك
ومشقتی مستلزمدر ومعاشی دخی شمدیکندن زیاده دکلدر لکن
بو یرلر دولتعلیه نك کزیده ممالکی اولوب فسادات یونانیه
بلیه سیله عظیم مخاطره‌ده اولدقلرندن و بکرمه تعالی
فسادات مذکوره نك منشأ ومصدرلرینه وقوف عاجزانه‌م
کامله اولوب الغا وازاله‌لرینه مقدما دخی یول بولمش ایدوکمدن
و بونکله برابر سالف الذکر ایالاتك تفتیش ونظامنه مأمور
بیورلدیغم حالده اکمال مدنیت وعمران ایله خزینهٔ جلیله وارداتنی
تکثیره موفق اوله جغمی الطاف الهیه دن امید ایتدیکمدن
اکتساب ذخر دنیا وآخرتله مظهر سعادت دارین اولمق
املنك حصولی هر درلو آرامش وآسایش بدنه مرجح اولوب
اوائل بهارده بو وجهله عرض وانها ایله استدعا ایتمك نیتنده ایسه‌مده
قبل الاستدعا شاید بواثنالرده اولطرفلره دائر بین الوکلا
بعض مذاکرات ظهور ایدرده طرف حضرت مشار الیهدن
ابذال همتله اجرا اولنورسه دها طنطنه‌لو اوله جغندن اولبابده
همم قدسیهٔ فتواپناهیلرینی نیاز ایدرمکه کافهٔ امت مرحومه
حقنده خیر وسلامتی مستلزم برماده اولدیغندن عندالله دخی
نائل اجر جزیل اوله جقلری محل اشتباه دکلدر ارتق
للعارف یکفی الاشاره بوندن زیاده تفصیله حاجت کورمدیکم

(ملابسه)

ملابسه ایله بر کره شو مطالعات عاجزانه‌م حضور معارف پیرای
خدیو یلرینه بسط اولنوب شرف افزای صدور بیوریله جق رأی
واراده وتدبیر وارشاد ولی النعملرینی اشعاره همت بیورملری
متنادر   فی ۷ صفر سنه ٦٨

علی غالب پاشا مرحومه یازلمشدر

ذات عالیٔ آصفانه لری تودیع محفظهٔ رب انام قلندیغی هنگامده بعض کره تقدیم معروضات ایله صدق واختصاص عاجزانه می تذکار ایله تجبیره اجتسار ایده جکمی وعد ایتمشیدم اماچه فائده‌که برخیلی مدت چکوب ایفای عهده ظفریاب اوله مدیغم مورث شرمساری وخجالت اولدی چونکه طربزونه قدم‌زن لحوق اولدیغم ساعتدنبرو ابتدا تقدیم ایده جکم عریضه نك طبع نزاکت انتمای کریمانه لرینه بهجت بخش انبساط اوله جق بر زمین فرح انگیز طرحنی التزام وشمدیه‌دك جستجوی اسباب مرام ایتدمسه ده اویله برجای وحشت آباد ده انکشاف درونه مظهر بتله زمین تازه بولمق منافیٔ طبیعت اولمغله تحریره موفق اوله مدیغمك قصوری رهین عفو عالی بیوریله جغنده وبووحشی یرلرده اقامتله افنای عمر ذیقیمت ایتمکلکم رواداشتهٔ طبع کریم اولمدیغی تسایکردهٔ شیمهٔ شفقت پیرالری اوله جغنده شبهه‌م یوقدر شمدیلك موسم شتا سببیله نصل اولسه شکسته بسته گاه بیتاب وگاه خسته اوانگذار محنت ایسه‌مده نقل وحکایه اولندیغنه گوره اوائل بهاری معاذالله تعالی حیات فرسادر ارتق بندهٔ دیرینه‌لری مثللو نحیف وعلیل ووهن وفتور هرم هنگامه‌لری اراسنده نیجه مدتلردنبرو انقلابات متوالیه تزاحیله درمانده وکلیل

اولمش برناچیزك بودرلو ابتلاسی معلوم عالئ خداوند مشفق
پرورلرنده لابد دستیاریٔ وفاداری ومرحمتله کشتئ وجود
ناتوانمی کناره کبر سلامت بیوره جقلری شمدیه دك مشهود
بندکانم اولان انواع تلطفات بنده پرورانه لری دلالتیله مدلل
ومبرهن اولدیغنی عرض وبیان ایله بو ورطهٔ هولناکدن
دخی استخلاص بیورملرینی مستمندانه رجا ونیاز ایدرم

فی ۱۵ رجب سنه ٦٨

﴿ صدراسبق رشید پاشا مرحومه ﴾

نزد عالئ رحیمانه لرنده جلی و بدیهی اولدیغی اوزره اوتوز سنه در
پنجهٔ انقلابات روزکارده بازیچهٔ انواع شئونات اوله رق
ایکی وطندن ایراش وازمنهٔ مزبوره اراسنده نیجه کره لکدخوردهٔ
جور فلك اولوب دوکلمش صاچلمش اولدیغم حالده التزامکردهٔ
نصفت آرای خدیوبلری اولان آیین بهین وفاداری ومرحمتة
رعایتله اجرای لوازم دستکیری بیوروب افتادهٔ خاك مذلت اولان
عبد قدیملرینك سرمباهات وافتخارینی پیوستهٔ اوج سعادت
بیورمش اولدقلرینك حق تشکری خارج وسع بشردر
دیمك اولیور که بنده دیرینه لری افندمز کبی برکزیدهٔ عصروزمان
وپرجوهر فلاطون پسند همت لمعانك غریب وافکندهسی
ومستغرق نعم مالانهایه سی بولندیغم ملابسه ایله هرحال
وطورده ذات عالئ آصفانه لرینه التجا واستناد ایتمکی شعار دأب
مصادقت کوربورم وهرنه نیاز واستدعا ایتسم حمدالله تعالی
انفاذ واجراسنه علو اقتدار فخیمانه لرینی فوق الثریا بولیورم
بناء علیه سوابق عواطف علیه لرینه منضم اولمق اوزره مردمك
چشم افتخارم پاشا اوغللری حضرتلری بنده زین عرض

واشعاره جرأت ایتدیکم مستدعای عبیدانه‌م رهین سمع قبول
بیوریلوب آرامش جسم وجانه جسبان وسزا آب وهواسی
معتدل برجای دلکشایه التجا ایله ازسرنو احیا بیوره جقلری
نزد عبیدانه مده مسلم و هویدا ایسه‌ده خط بیرانه ادا ایله
شویله برعریضه جك تقدیمنی طبع غرام آلود بندکانه‌م
سوق واغرا ایتمش اولدیغی ان شاء الله تعالی محاطعلم عالم آرالری
بیورلدقده (باقی نه دیم کاولمیه معلوم شریفك * مرأت سکندر
کیبدر طبع لطیفك) هرحالده آویخته‌ٔ دامن لطف ومرحمت
ودست پیوسته‌ٔ کریبان رأفت وعاطفتلری یم افندم

فی ربیع الاول ۲۲ سنه ٦٨

﴿ مالیه نظارت جلیله سند ﴾

بوندن اقدم خاکپای دواتلرینه برتذکرهٔ رجا تقدیمنه اجترا
اولنمشیدی نصلسه ملتمس عاجزانه‌م اواوقت پیچیدهٔ عقدهٔ
تسویف اولمسیله برابر انعاب یراعهٔ مکرمت کافتدن بیله ابا
ونحر برجواب عالی احساندن استغنا بیورلمشیدی مقالید کشای خزائن
معارف اعتقادنده بولندیغم ذات ملکی الصفات بذیل العوارف
زدنده بوحالت غیرمنتظرك جایکیرجواز اولمسی آیاسر حکمت
مسکوت عنهامیدر یوخسه نقاد خیالك کنجینه‌رس عقل فعال
اولمدیغی معنامیدر اندیشه‌لریله غوطه خوار بحار افکار ایکن
کفتهٔ حضرت شاه نقشبند طالع خاطر بندهٔ مستمند اولوب
(هرکس بکسی وحضرتی مینازد *جزحضرت تونداردای بیکس
کس) ابتهالنده قالدم اومرمکه بومعنای پرفتوح نزد عرفا
پسند آصفیلرنده دخی سانحه آرای وضوح اولورده بیکس
اولمدیغم بیلنور فی ۱۸ جماذی الاخر سنه ۷۵

وزرای عظامدن برذاته

کتاب رموز الحکم التفات لحاظهٔ کرمکاریلریله بذ یرای حسن اتم وتحریر ممیزی حسن افندی بنده لری رومالیٔ خاکپای داوریلریله مظهر انظار لطف وکرم اولدیغی وحق عاجزانه مده ازقدیم سزاوار بیوریلان توجهات علیه لرینك هنوز پایدار بولندیغی اکف آرای ابتهاج اولان کرمنامهٔ دولتلری مضامین منیفه سندن استنباط اولنوب طرب انکیز نشاط وانبساط اولدم هرحالده استزادهٔ اقبال وجلالت واستدامهٔ صحت وعافیتله معدلنظرا زامور دین ودولت بیورملری دعاسندن فراغت ایتمیه جکم معلوم عالیلری بیورلدقده ابقای محاسن توجهات علیه لریله صوب عاجزانه م متدار بیولمق باننده

تشریفاتی بك افندی یه

عواطف جلیلهٔ جناب ملوکانه دن بوسنه ایاتی عهدهٔ عاجزانه مه توجیه واحسان همایون بیورلدیغی مبشر اولان برقطعه تحریرات والالری کوالی کسر بده راحه پیرای مسرت اولوب بقای فروشوکت جناب ملکداری دعوات مستجابه سیله دمدمه زن مواظبت اولدم حق ناحق صادقانه مده لمعانطراز بروز اولان بویله برنعمت شریفهٔ واجبة التشکره نیل ومظهریتم مجرد نبراشفاق جناب ملوکانه نك مرحمت ذره پروریلری مقتضای عالیسندن وجناب وکالتپناهینك توجهات مکارم آیات سنیه سندن عبارت اولمغله ایفای لوازم شکر کذاریسنه موفق اولمق انجق مرکز مأموریت خالصانه مه چارچابك اولشمغه مثابرت وفریضهٔ ذمت مصادقت اولان

خدمات مبرورهٔ سلطنت سنیه تشبثنه مسارعت ایتمکله اوله‌بیله جکنی لدی المطالعه برخیلی مدتلردنبرو تحمل مشاق سفریه ایله تاب وتوانی بتمش و بعد مسافه‌یه دکل قصه برسیاحته بیله صلاحیتی قالمامش اولان وجود نحافت افزود عاجزانه‌مه ومعیت شناورانه‌مده بولنان توابع خالصانه‌مك دخی یورغونلقلر ینه نسبت اولنه‌رق اسهل واسرع برطریق اتخاذی لازم کلمکله شو بیان آتی اوزره قرار ویرلمشدر شویله که الیوم بولندیغمز محلدن برآ جای مأموریت عاجزانه‌مه وارمق ایکیوز ساعتلك طاغ طاش دره تپه اورمان بالقسان مثللو صعب المنال مسافه‌لری قطع ایتمکه محتاج اولوب بوایسه بروجه مشروح یورغنلق وضعف مناسبتی ومکاری پارکیرلرینك هر یرده لزومی قدر تدارکی ممکن اوله‌میه‌جغی واولسه بیله او بیچاره‌لردخی بزدن زیاده دورغون ولیاقتسز اولدقلری جهتله هرکونده بشر ساعتلك مسافه قطع ایده‌بیلسه‌لر اوچ کون صره‌سیله اوله چیقه میه‌جقلری بالتجربه معلوم عاجزانه‌م اولدیغندن واثنای راهده چاره‌سز اوله‌رق بعض کونلر توقف وآرام ایتمك اقتضا ایده‌جکندن بویله‌لکله اوچ ماه ظرفنده وارلمق ممکن اوله بیله‌جك ایسه‌ده محال مرقومه اراضیٔ بارده‌دن اولوب اوائل ایلولده علی التوالی کثرت باران وتشرین اولده اکثر محللرنده برف ویخ ظهوری مستبان اولمق اوراك عادت طبیعیه‌سی اولمغله تمام موسم سفر عاجزانه‌مزه مصادف اوله‌رق بتون طی طریقدن معطل وسرعت وصول ایله ایفای مأموریت معتنابهایه تشبثدن محروم اولوب وارستهٔ مرام وامل اوله‌جغمز محذور قویسنه مبنی هرنقدر مسافهٔ بعیده ایسه‌ده علی الاستمرار سیروسفر لیل ونهار سببیله جای مقصوده

وصولمز اسرع و اسهل اوله جغندن واپورلرله قره دکز
وطونه بوینندن بلغراده دك وارمق واورادن برآز اوچ بش
کونلك بر اولمسیله بالطفه تعالی سهولت تامه ایله مرکز مأموریته
واصل اولمق اوزره تاریخ نمیقهٔ ثناورانه مزدن برکون صکره جه
سلانیکه عزیمت واورادن بو هفته واپوریله درعلیه‌یه
نهضت اولنوب بمنه تعالی وصول بولدقده اول قالقه جق
قاره دکز واپورلرینك بریله همان صوب مقصوده متوجه
اوله‌رق ان شاء الله تعالی بالوصول متحتم ذمت عبودیت
اولان ایفای حسن خدمته جانسپارانه غیرت و بذل ما حصل
تاب ومکنت اوله جغی معلوم عالیلری بیورلدقده اول وجهله
خاکپای جناب صدارتپناهی‌یه عرض وافاده‌یه همت
بیورملری بابنده فی ۱۹ ذی القعده سنه ٦٧

باهر افندی مرحومه

صدق و وفاده جبل طور تجلی کبی ثابت و پایدار
بر ذات محاسن شعار اولدقلرینی اوته دنبرو بیلورم خصوصا
بو دفعه مخدومم صبحی بك افندی اوغلو کزدن الدیغم
اخبار متوالیه‌یه نظرا حقنده وقوعه کلان لوازم غریبنوازی
وخاطرسازیلری اعتقاد سابق ثناوارانه‌می تأیید ایدرك ارتق ذات
عالیلرینی نصل سوه جکمی وکوهر محبتکی جاننك قفسنی
حجره سنده حفظ ایده جکمی تصور ایده‌مم الطاف
آلهیه‌دن امید وارمکه سنی از وقت ظرفنده کورور و برالشور
و برباب مناسبت فتحیله نزدیك ودور برلکده اولمش کبی اولورم
هر حالده جناب خدا جمله مزی وارستهٔ انقلاب مخالف
وآسایشیافتهٔ نعم وعوارف بیورسون آمین خیلیجه وقت اولوب

تحریرات علیه لریله قریر العین اوله مدیغمدن اوزینی
اوزلدیکم کبی سوزینی دخی اوزلدم لطفا وکرماچسام
عافیت وچکونکئ حال وکیفیت والالرینی اشعار ایله صوب
صادقانه‌می رهین شادمانی ومسار بیورملری بابنده

فی ۱۷ شوال سنه ۶۸

افلاق بکنه

ودینه مواصلت عاجزانه‌مز جواریت دولتلری ابتهاجنی
اکتساب ایتدیرمش واوجهتله موانست والفتی مستلزم
اولوب چاشنئ لذت محبت ویرمش اولمسیله نزد ظرافتلرنده
خفی اولمدیغی اوزره هر لذتك دمادم افزایش ودوامی بالطبع
آرزو اولنور کیفیت دلپذیر اولدیغندن وارالقده اخبار
واستخباره رعایت سوق طبیعتله مثابرت اولنه کلدیکی اجلدن
بودفعه مجرد استفحاص طبع نزاکت نبع اصالتلری وتأکید
روابط مودتله استجلاب توجهات دولتلری زمینده اولدقچه
فرانسز وروم اسانلرینه آشنا دائره‌مز مدیری رفعتلو حسن
افندی دعا خوانلری مخصوصاً تسییر اولنمش وانموزج محبت
اولق اوزره اصطبل ستایشکارانه‌مزده بولنان کزیده وممتاز
تازندهٔ تك وتاز بر رأس اسب تازی اندامنه موافق طاقیله
تزیین اولنوب تقدیمنه مبادرت اولنمش اولدیغی مجرد
مواد انسا انس ائتلاف ومودتی تأیید هوسیله اولمغین اومارمکه
بووضع مخلصانه‌مز نزد عرافت انتمای میرانه‌لرنده مستغرب
کورلمیوب حسن قبول ایله طرف اخلاصپروریلرك متمادر
وبوندنبویله دخی تسویغ لوازم حب ومودتلریله رهین بهجت
ومسار بیوررلر هرحالده بذل مروت دلنوازیه همت
الری متمنای مخصوصدر فی ۲۳ محرم سنه ۸۹

صفا افندی حضرتلرینه

صفای صبح وصلت مبدل شب دیجور فرقت کشت ای حیف صفا رفت بکجا رفت کسی نداندش بخدا میسپارمش شمس الحق تبریز بکجا رفت بکجانیست واندر بی او آن دل آوارهٔ ما کو پیش ازین چه توانم گفت که بتأسف افتراق زبانم لال دلم پرملالست مغمور بلبالست آخر بدرگاه عزت دستهای ضراعت بردارم واین دو بیت را بموقع دعا با خلوص بی انتها بخوانم دو بدای دوستان حق باقبال ابد ملحق * روان باشید همچون مه باوج برج مسعودی * مبارك باد نان این ره بتوفیق امان الله * بهر دریا وهر صحرا وهر شهری که پیودی * آری درحق آن مایهٔ عرفان صفای جان بهیچ وجه معاملهٔ اعتراضی نخواهم نمود لکن عدم رغبتش که بو داعم رواداشت نه رسم غمکساریست بلکه وضع دل آزاریست آیا این طورناسزا بچه معذرت رواداشتند که یارد یرینه را بجفا کاشتند خوش همه راپذیرفتم ومسلك اصطبار گرفتم وگفتم (هم گلستان خیالم زتو پرنقش ونگار * هم مشام دلم زلطف سمنسای توخوش) متوقع این افکندهٔ کمتر ازان استاذ صاحب نظر آنست که درحق مشتاقش فراموشی روانفرماید برخی بسلامی وبرخی بکلامی دل ویران شده اشرا آباد سازد شنیدم که پیرزاد افندی پیرویٔ راه صفاپذیرفت اونیز رفت صفای دلش مزداد وحال درونش آبادباد گلدستهٔ سلام که بوی جان پرور محبت دارد بروی تقدیم فرمایید السلام علیکم والسلامة الیکم والعافیة لدیکم والرفعة الا قان بین یدیکم بسیار خواهم نوشت ولیکن

طاقت آن ندارم (چونکه کل رفت وکلستان در کذشت *
نشنوی زین پس ز بلبل سر کذشت) ابوالله

افندی مومی الیهه

زبان ناطقه در وصف شوق نالالست چه جای کلك بریده زبان ناطقه کوست چه کویم که یارای سخن آرایی ندارم وچه نویسم که مرغ پریده دلرا باشیان آرم بنزدآن حضرت مستغنی بیان وافصاحت که شوق وغرام زیارت بیت الله الحرام ازمدتهای سنین واعوام آتشزن خرمن شکیب این مستهامست اماچه کار تااجازت جناب کرد کار درکار نمیشود هیچ کارنمیشود (دردست ماچونیست عنان ارادتی بکذاشتیم تا کرم از کبریارسد) اکنون در پیغوله صبر وسکون نشستم وازان ظهورات متشابهه که شکل بوقلمون نمایند وانقلاب رنك درون افزایند دیدهای املرامحکم بستم تاجناب قادر بیچون نافذ اذا اراد الله شیئا ان یقول له کن فیکون طریق توفیق بکشاید همان نیازمند همت آنجنابکه رومالی عتبه مرقدمعطر ورخساره سائی آن آستان منور هرچند که بآن استاذملاذ میسر خواهد بود برخاك عطرناکش که مشامنوازملا ئك قدسست و بر ذرهای غبار تابناکش که نور بخش محافل نشینان انس ازسامی خاکسار بنهایت ابتهال وافتقار وبغایت ضراعت وانکسار عرضه داشتن تکریمات مستمندانه روافرماید وازبهر سلامت وسعادت احوال او در دعای خیر اشتمال دست انابت بر جای اجابت برکشاید وهو المستعان

﴿ تقريض ﴾

سبحان الذی كوّن العالم كما اقتضت حكمته وقدر كل شیٔ حسبما تعلق ارادته واحاط علمه بجميع ما شملت قدرته الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين وصلوة وسلاما دائمين على عين الوجود وغاية كل مقصود وقطب دائرة الكون وصاحب المقام المحمود وعلى آله وعترته الطاهرين الى يوم الخلود وبعد فلما من الله علينا بطلعة الشمس الخلافة والدين المحفوف بالسبع المثانى والقرأن المبين محيى ما اندرس من اعلا الملة الحنفيه وارفع منار هذه الشريعة المحمديه حضرة مولانا السلطان الاعظم والخاقان المجيد الافخم دامت اشعة عدله لامعة فوق العباد وانوار سلطنته ساطعة الى يوم التناد اقام لانارة هذه الشريعة الغراحكمة الله العلام اعنى بها حضرة سيدنا العارف النحرير والبدر المنير الجناب العالى شيخ الاسلام ومفتى الانام لازالت بحار علمه فياضة على الانام حيث ان قصده المنيع ومراده الشريف الرفيع احياء الملة والدين على سنة الخلفاء الراشدين بنشر انوار كل فن نافع فى السلطنة السنيه والملة الحنيفة الاسلامية وحين اطلع على ترجمة هذا التأليف الغريب المثال ورئ ترجمته فوق الاصل حتى كانه مثال شكر سعى المترجم بعد الثناء عليه بما هواهله اعنى جناب افاضل اللبيب اللوزعى والكامل الاديب الالمعى السيد محمد على زادالله كماله واطار فى الخافقين مقاله امرنى بتقريضه لاكون ممنونا بالالتفات الىّ ولااخرج على الطول الامد من الترحم علىّ شكرالله مسعاه والساعى فى الخير مشكور مسعاه كمولاه

﴿ تقريض ﴾

الحمد لله الذى ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله وكفى بالله شهيدا محمد رسول الله صلى اللهم وسلم على هذا الرسول الامجد صلوة وسلاما دائمين الى الابد وعلى آله آل الشهود والعرفان واصحابه اصحاب الذوق والوجدان طوبى لمن اعتصم بحبل شريعة الغرا وحسنت طريقته المثلى واستمسك بالعروة الوثقى وطابت سريرته الحسنى وانت ايها النحرير الافخم والحبر الكامل الافهم انه من افق فضلك اشرقت هذا الكواكب الدرارى على صفحات صحيح البخارى وتنورت وجنات وجوه الافهام باشعة دلالاتها على المرام وذلك لم يكن الابسواطع الالهام من مطالع انوار الملك العلام لله درك قد ابدعت ترصيفا واحسنت من ذلك الفهرس تصنيفا ومن المعلوم عند اصحاب الفهوم ان وضع الفهرس ليس بفن يدون ولا عن شيخ بتلقن بل هو موقوف على الطباع السليمة السمحة حسبما اخترعته القريحة الصحيحة بارك الله فيك ايها الاديب الاريب قد اتيت باسلوب غريب وفهرس عجيب لم ير نظيره قط فى الدفاتر فنعم ما قيل كم ترك الاول للآخر

﴿ كامل پاشا حضرتلرينك تلماق ترجمه‌لرينه تقريضدر ﴾

سرائر آشنايان آفرينش عالم وحقايقشناسان طبايع اجناس امم نزدنده محقق ومسلمدر كه عصرا بعد عصر نشئت نماى دبستان شهود اولان سخن آرايان اقطار جهاندن اصحاب فكر ونظر وارباب علم وهنرك تأليف وتصانيفى مشارق نجوم وعبر ومطالع انوار خير خبردر انجق مواطن پيراى سكون وآرام اولدقلرى بقاع ومواقع متفرقه‌نك بالطبع كردار وعادت

ولسان ولغتلری یکدیکره مباین ومغایر اولمسیله هرملت
مصنفلرینك ریاض مؤلفاتی نسیم زبان مخصوصلریله پرورشیاب
اوله‌رق اثمار وازهاری مذاق قومنه مناسب ودیکرلری بی بهره
ومجانب اولور بوحالده (حرف ظرفست ومعانی همچواب)
مأهیولای معناهرنه صورنه کیرسه وهرقنغی صاحب طبع
ومعارفك ینابیع اقلام ولساندن جریان ایتسه تحول صورحروف
وتبدل اوانی وظروف ایله ماده‌نك عدم تغیری شوترجمهٔ
محاسن جمه‌دن دخی ثبوتیافتهٔ استقراردرکه اصلیله مقابله یه
رغبت ایدن صافشربان سلاف انصاف اتحاد الفاظ ومعانی یه
نظرا (رق الزجاج ورقت الخمر * فتشابها وتشاكل الامر) مرتبه‌سنده
اولدیغنی اعتراف ایدرلر بو مزیتله مترجم کاملك حیاض
محابر فیض آکیننه ومیزاب اقلام سحر آفرینته مجاریٔ بحر
بلاغت وعرفان دیمك لایق وجسباندر (لله در الكامل الحبر
الذی * شاعت بلاغته لدی الآفاق * اجری شرابا سائغا لمن احتسی *
من بحر فکر زاخر دفاق * دامت محامده تفیض وتمتلی * ویراعه
یطمو علی الاوراق) فی ٤ صفر سنه ٧٩

وصفی افندینك لامیة العرب ترجمه‌سنه تقریض

لامیة العرب که مصاقع خطبای عرب عربادن شنفری لقب
برشاعر شعری مبزتك افق طبعندن لمعانطراز بروزاولان کوکب در
نه کوکب هم تأثیر سهیل یمانی عقیق پرور معادن معانی برنجم
آسماندو علم ادبدر هنکام ظلام فترتده بونك کبی ستارکان
اندك تاب فصاحت شراره‌لری کوچه‌های حجاز ویمنك شبتاب
انجمهای دروبی بلکه شهب منتشرهٔ شمال وجنوبی ایدی
شولدم خجسته اتصاف خرمه‌دك که اشراق نیر اعظم رسالت

انوار انا افصح من تکلم بالضاد دمدمه سیله احاطهٔ اقطار شش جهت بیوروب هر برینك فروغ کوکبهٔ اشتهاری یفکردهٔ صرصر خاکساری اولدی (وظلام اللیل له سرج * حتی یغشاه ابو السرج) بونکله برابر عمان صفای سرقرآن امواج درر فشان بلاغتله فیضان ایدیجك بضاعهٔ معارف قحطان وعدنان رواجکاه فصحا وبلغاده رهین خسران اولدی بونسبت علیادن قطع نظر شولامیه‌نك هیئت بنیان رصینی ارکان واساطین بلاغتله مشید ومعانی ومضامینی انغلاق رموز وکنایات ایله منسد اولمسندن ابیات ثریا انتظام خوش آینده‌سی نکته سنجان لسان عرب بیننده متداول ودیکر نوآموزان فنون بودنابود نزدنده این الثریا من ید المتناول ایدی بوکره حیاض قریحهٔ سنجه سندن ریاض صفحات شرح وترجمه سنه رش قریحهٔ همت ایدن علی وصفی افندینك آثار علوم عربیه وادبیه‌دن کدیمین وعرق جبین ایله اقتراحنه موفق اولدیغی سلسال نکت غامضه ایله املای کئوس عبارات فائضه ایدوب سائغا للشاربین مبتدی ومنتهیلره تسبیل ماء معین ایلدی لله دره الحق شایان تحسین وآفرین برشرح بهین خوش آینده در (آفرین همتنه وصفی صاحب هنرك * بو ادی کنجینهٔ لامیه‌نك اخفی کهرك * کنز مستور ومطلسم ایدی برنیجه دهور * صنعت سحر بیان ایله کشاد ایتدی درك * لعل ویاقوت وزمردلك ایتدی افراز * رشتهٔ شرحه ثریا کبی دیزدی دررك * راه مقصوده سراغ اولدی بوشرح وضاح * آفرین همتنه وصفی صاحب هنرك) همیشه رشحات اقلام هنری خدمات کاشنسرای دین ودولتده جویبار یمن وسعادت اولمقدن بری اولیه آمین ومنه العون والتوفیق

﴿ وقعه نویس لطفی افندی یه تقریظ ﴾

هرهوشیار حقایق شعار نزدنده بدیهی وبدیدار درکه انهار
مستمرة الجریان حوادث امواج پیاپی رس بحر شئوندر وهیجان
کردش کردون ایله فوران ایدن رشحات بواعث همنمایش
رنکارنك بوقلموندر انکچون هرعصر وزمانده رونمون اولان
اوضاع چرخ وارون عصر آخراوضاعنه نسبتله دیکر کوندر
پس احوال ناپایدار عالم مادامکه بوروشله تغیرپذیر دمادمدر
وقایع ازمنهٔ ماضیه منقح کردهٔ افکار صافیه اولمدقچه
لف ونشر اخبار وآثار مشوش وناسازکار اوله جغی مسلمدر
بو حالده هنکامهٔ کون وفساد جهان یکه سوار میدان عرفان
اولان اهل بیان معرفتیله خامه کذار تبیان اولمق کرکدرکه
مزاق من یسمع یخل کردابندن روکردان اولوب شهراه
صواب مسموعاته روان اوله بوتمهید سدیدن غرض جریانی
هنکامنی ادراك ایتمش وصدمات انقلابیله زده لنمش بولندیغم
بعض حادثاتك شونسخهٔ جلیله ده مضبوط کلك اشعار اولدیغی
نظرکذار عبد بیقدار اولوب مطالعه قلنمش وخیالخانهٔ
عاجزانه مده نقوش یافتهٔ استقرار اولان صور صحته مطابق
بولنمش اولمغله محررك لطافت طبیعتی ومایه دار اولدیغی
فیض معارف وهنر برکاتیله زمین تفحص واستشعارده ثابت
اولان شجرهٔ اقدام وهمتی انتاج خیر ثمر ونشر حلاوت
اصح خبرله ورقکردان صحایف روزکار اولان حقایق جویان
اسرار کائناتی بهره ور ایتدیکی شایان صد هزار آفرین
وشایستهٔ لطف والتفات بریندر (آفرین طبعکه ای لطفیٔ
پاکیزه ادا * فن تاریخه موافق هنر ایتدك اجرا * کوستروب

قاعدهٔ ضبط وقوعاتی تمام * بلغا وعرفا مسلکلک ایتدك احیا *
لطف طبعیکه دلیل اولسه سزادر بو اثر * آفرین طبعکه
ای لطفیٔ پاکیزه ادا) فی ١٨ ذی القعده سنه ٨٧

﴿ مترجم مقامات حریری احمد حمدی افندی یه یازیلان ﴾
﴿ تقریض ﴾

اطروفهٔ مقامات حریری بردهٔ بیضای فصاحت غرهٔ
غرای بلاغتدر که کوهر سنجان مزایای بیان فرائد کزینان
لطایف تبیان اشعهٔ سیمای انسجامی والتماع بهای انتظامی
امرنده حیراندر زیرا بدایع ذلاقت انسباك وروایع
جزالت انسلاك ایله منخرطه سلك اللآل محسنات اولان
درر استعارات وتوریه وغرر ترصیعات ادبیه سنك روابط رقیقهٔ
معنویه وضوابط انیقهٔ بدیعیه سنه توفیقا رونقبخش جید جان
اولمغه جسبان مرسلهٔ فهم واذعان تنظیمی خارج
استعداد امکاندر چونکه وشاح جواهر آراستهٔ کلام
یالکز تراکیب عبارات عربیه واسالیب فقرات نحویه معرفتیله
پذیرای زیبایش نظام اوله مز صباح وضاح معنا صفای
ذهن چالاك ضیای عقل دراك اصحابنك مطلع ضمایر کیتی نمالرندن
تابناك ونجوم الفاظ زاهراته دوشوب پرتو نثار ساحهٔ
اهل ادراك اولور بدیع الزمان همدانی سخنور بیدانی
علوم عربیه ده سیبویه ثانیدر تار وپود رشتهٔ انظار هنرله
بافته ومرصعات نقوش منوره پرداخته اولان قماش
مقاماتی مبسوط مجالس فکر عرفا وبرکزیدهٔ نزد ادبا وظرفا
ایکن سلعهٔ زربفت مقامات حریری منتشر محافل اشتهار
اولیجق اوقماش برکزیده حجرهٔ نسیانده پرچیده وپیچیده قالدی

در بیان ودر فصاحت کی بود یکسان سخن * گرچه گوینده بود چون جاحظ وچون اصمعی * در کلام خالق بیچون که وحی منزلست * کی بود (تبت یدا) مانند (یا ارض ابلعی) * الحاصل زیور ده نحر دهر اولان داریٔ مجلای هنری کسافت اخلال وتعقید دن ازاده وسمط زبان ترکی یه نظم ایله اکمال قلادهٔ افاده ایدن قیم شناسان گهر بلاغتك استاذ ارجندی مدرسین کرامدن احمد حمدی افندینك چیره دستیٔ کلك مهارتله ابراز ایتدیکی اسرار فن فصاحت ازهر جهت ساپاش وتحسینه سزا وذات معارف احتواسنه یکانهٔ مترسلان زمان دینمك الیق واحرادر لله دره وعلی اولی الامر اجره

ورقه

المنة الله گنجینهٔ رموز الحکم دربستهٔ ختم رقم وارستهٔ نقش قلم اولدی محض کرم اولدی بعونه تعالی بروجه اتم طبع وتمثیلی مصمم ایسه ده اجزای تحاریری لم وتلفیق ولوایح پیشین وبسینی نظم وتوفیق سرعت هیجان قوایه مرهوندر قوی دورغوندر چونکه هنکام روزه وزمهریردر لابد مصنف کهنه سال انفعال شدت سردی ایله دلگیردر نه چاره پیردر باری اطروفهٔ ما، صیام اولمق اوزره شمدیلك بردسته اشکوفهٔ عقاید بسته تفریق وکاهکوشهٔ تصویر افکاره تعلیق بولسه دستبوی دست یاران اولور طیب رمضان اولور طیب رمضان فایحهٔ عطر جناندر قوت جاندر ولاسیما بوموسمده اشعهٔ لیالیٔ لالی پرتو انوار بلندی وپستی ایله بالارودر پیوستهٔ جودر بورمزیته میدان ذکر ومطالعه دل عاشق کبی جلوه که مهرویان معنادر نه رعنادر

کذا

رموزالحکمك برمدتجك صحایف تصویر افکاردن غیبوبتی
بعض روشن نفسان معارف نزدنده مورث خسوف تأسف اولدیغی
اشعار ایله سرعت انتشارینی التماس رفتارنده اولان بیان دلنواز
بشیوز یتمش طقوز رقملی نسخه‌ده کوزیلوب قریرالعین افتخار
اولدم ستایش ناروای نزد عرفا اولان بویله براثر ناچیزك
تحسین ورغبتنه میل وركون ایدن عارف پاكیزه خصال
برخوردار شجرهٔ عمر واقبال اولسون (مستمع كر طالب
وجوینده شد * واعظ ارمرده شود كوینده شد)
بمنه تعالی شرف توجهات اهل محبت بركاتیله برقاچ‌كون
ظرفنده پیچیدهٔ عقدهٔ تسویف اولان محرارتدن بعض اوراق
لایقه افراز اولنوب تصویره كوندریله جكنی اعلانه همت
بیورملری متمنادر

﴿ ابتدای اشعار ﴾

﴿ اوراق عتیقه‌یه مراجعتله دسترس اولدیغم ایکی قصیده
و برقاچ تاریخ و بش اون غزل صورتلریدر ﴾

﴿ نعت شریف ﴾

ای انور خدا مهتاب شام عالم اسرا
تباشیر صباح آفرینش کائنات آرا
نوله ذراتك اولسه نیرات خطهٔ افلاك
تجلیٔ رخك شمس حقیقت ایلمش مولا

﴿ کذلك ﴾

سرير آرای عمرك زيور ديهيم ارسلنالك
خديو لامكان فرما نوای خطهٔ افلاك
نوله کامیخ باب اقدسك تاج اولسه شاهانه
که سنسك پادشهلر پادشاهی ای شه لولاك

﴿ بيك ایکيوز اللى تاریخنده مصرده مرحوم محمد على
پاشا حقنده انشاد ایتدکاری قصیده در ﴾

دو شنجه سایهٔ حدك فلكده نیران اوزره
غطای پرتو کلکون چکاری اختران اوزره

بیاض سینه سی صبح لطافتدر که دوشدکجه
کل نسرین اولور پیدا جبین مهوشان اوزره

نجه دردانهٔ دریای انوار اولدی تابنده
عرق ریزحباب اولدقده جبهه‌ك حسن وان اوزره

قزرمش کل کل اولمش لاله‌لر کللر لطافتله
دوکنجه رنك عشوه لعل نابك کلستان اوزره

دهانك یوق یره بر نقطهٔ موهومدر دیمش
بو بی صورت هیولادر خیال شاعران اوزره

دم رفتارده لغزیده پا کوردم لطافتدن
کرانیٔ نکه دوشدکده اولسرو روان اوزره

رمیده اوله‌لی آهوی وصلی دام خاطردن
کوکل آرام ایدرمی خواب اولورمی دیدکان اوزره

کیدوب آهوی فیفای تسلیٔ دل زارم
سرمژکان حسرت داغ برداغ آچدی جان اوزره

کمان مطلع دیکر کشاد ایت سامیا بر کز
سوروب میدانه آت میدان اوقی نظم آوران اوزره

صفای کردن صافك دوشوب صدر بتان اوزره
کف مهتاب وش غلطیده در آب روان اوزره

تلاطم خیز اولور دریای عنبر کرد خطنده
دوکر رنك لطافت مشك خال دلبران اوزره

سواد سایهٔ بال هما تقطیر اولنمشدر
چکلمش وسمهٔ فیض سعادت ابروان اوزره

مدادم سرمهٔ چین اولسه یازمم وصف چشمانك
خطا ایتدم دیوکریان اولور خامه‌م بنان اوزره

سویدای دله اسم سوادك سرمه چكمچون
هجوم ایلر خیال آهوان صحرای جان اوزره

شب تاریكی یلدا سواد شام عنبرزا
بری زلف اوزره یاپلمش بریسی كیسوان اوزره

بوكردا كرد ظلمتله سیهكار اولمسه زلفك
اولوردی درکه داورده چاروب آستان اوزره

او داور كیم همای آستان اوج رفعتدر
كه دوشمش سایهٔ سعداقترانی انس وجان اوزره

او داور كیم یم احسانی موج انكیز رحمتدر
سحاب فیض جودی سایه كستردر جهان اوزره

محیط بحر و بردر رشحهٔ اعطاف والطافی
نم احسانی جاریدر بتون دریا وكان اوزره

یم نور خرد بر قطره درعقل محیطندن
اوقطره پرتو افكندر ذكای زیركان اوزره

كنوز حسن تدبیرندن المش بر كهر كردون
قیوب نامن محر آچمش جبین آسمان اوزره

رواق كاخ زر بنیاد فكریدر كه چكمش چرخ
او التون یوللی خارایی فضای قیروان اوزره

سپهر رأی پاكی مطلع صبح اصابتدر
كشاده دائما قصوای آمال جنان اوزره

شعاع ذهنی مصباح پر انوار معانیدر
كیروب فانوس لفظه پرتو افزادر بیان اوزره

روان بخشای حیوان و نبات و كاندر نطقی
دم عیسی ایله كاسه بجیمی امتحان اوزره

(نسیم)

نسیم خلقی ویرسه تربیت ازهار گلزاره
شمیم جانفزا ایلرهویدا گلستان اوزره
صبا آشفتهٔ زلف دلاویز نهادیدر
آلوب بوی لطافت نشر ایدر سنبلستان اوزره
یورنمش حکم عدلی اولقدر آفاق واکوانه
ثریادن ثرایه جمله خلق امن و امان اوزره
خصوصا ام دنیا بر ذلیخا چهره در شمدی
شعاع یوسف زرین رسنله امتحان اوزره
فضاسی سو بسو جولرله پیرایشده عالم
سزا عرض مباهات ایتسه رود کهکشان اوزره
دونانمش سرتسر اشجار وازهار ایله هرسمتی
بوز بیابشله غالبدر زمینی آسمان اوزره
تعالی الله نه صحرایم یشل دریای احضردر
هلال اولسه سزا کشتی او بحر بی کران اوزره
خدیوا داورا دادآورا ابردرربارا
زلال همتکدر فروبرن کون ومکان اوزره
منور بیضهٔ اسلامه همت ایتمه دز قصدك
مشعشعدر انکیچون نوزا قبالك جهان اوزره
نه همتلرله دین پرورلك ایتدك ای علی صورت
قالور حیدر کبی نامك ابد صحف زمان اوزره
توکنمز حصره گلمز شرحی بتمز غایته ایرمز
یازلسه حشره دك وصفك زمین وآسمان اوزره
دم ذکر دعادر ساميا كلك نواسازی
ترنم ساز قیل بلبل کبی شاخ بنان اوزره

يد مشاطهٔ قدرله تا كه عارض خوبان
اوله كلكون طراز رنك وتابش حسن وآن اوزره
دل عشاق تاكيم لانه ساز تار كاكلدر
صبا تا شانه زندر عقدهاى كيسوان اوزره
شعاع جوهر تيغ شكوهى طوتسون آفاقى
ويره تاب عدالت سرتسر كون ومكان اوزره

يك ايكيوز اوتوز درتده صدر اسبق خورشيد پاشا موره
واليسى اولوب وصولنده تقديم اولنان قصيده در

ايدنجه كلك پرتو افكنم نظم ايجره جولانى
ايدر يكنقطهٔ تابنده سى آفاقى نورانى
صفاى جوهر طبعم ويرر دنيايه زيبايش
عجبمى غبطه ايتسه تابنده مهر درخشانى
نقوش خامهٔ سحر آفرينم كورسه رؤياده
اولور انكشت حيرت بردهن بهزاد ايله مانى
صبا پيك شمالدر سحر ملك يميندر
سزا ويرسم فضاى نظممه زيب كلستانى
حكمران اولدى اقليم هنرده شاه انديشه م
قلمرو خامهٔ اعجازمه ملك سخندانى
برآصف منقبت اختر صفاتك فكر اوصافى
جهان طبعمه ويرمكده اوزكه شوق وتابانى
نه آصف كى چشم دستور اكرم ذات بى همتا
كه مثلن كورممش حالا جهانده چشم انسانى
نه آصف صفدر جم منزلت مرد قدرقدرت
نه آصف يكه تاز ساحهٔ مضمار مردانى

نه آصف صدر اسبق حضرت خورشید پاشا کیم
وزیر معدلت فاروق خصلت حیدر ثانی

نسیم عدلی ویرسه تربیت ازهار کلزاره
کیاه خشکی دخی ایلر ایدی عنبرافشانی

صبا نشر ایده بلسه بوی خلقك کلشن عدنه
سراپا مست و حیران ایلر ایدی حور و غلمانی

زلال لطفی جاریدر بتون اعلا وادنایه
بو عالم سرتسر مستغرق دریای احسانی

مجال سدهٔ کیوان شعاعی مایهٔ انظار
غبار آستان درکهی کحل صفاهانی

کواکب رام احکامی قمر پابستهٔ امری
فلك خدمتکذاری آسمان منقاد فرمانی

شرار پرتو کرز زراندودی کواکبدر
هلال نو دخی عکس ضیای تیغ برانی

لوای نصرینك انافتحنا پیش راهیدر
توجه ایتسه بردمده آلوردی ملك ایرانی

شرار سم رخش صولتی برق اورسه برکره
یقردی سرتسر اقلیم کفری ملك عدوانی

صدای عدلی ایردی تاسپهر کینه آرایه
بیجلسون جامه‌لر ماهه بوکوندنصکره کتانی

خدیوا معدلت آرامشیرا مرحمت پیرا
ایا ذات شریفك نعمت عظمای رحمانی

سن اول خورشید عالمتاب اوج معدلتسك کیم
شعاع شهرتك طوتمش بتون آفاق واکوانی

سن اول در ثمین قلزم الطاف رحمتسك
عروس عالمه ذات شریفك زیب یزدانی
سن اول ذات معلی آفتاب اوج رفعتسك
كه حسنك پرتوی محجوب ایدر رخسار جانانی
سن اول اشهب سوار ساحهٔ اقبال و نصرتسك
نه سمته عزم ایدرسن رهبرك توفیق سبحانی
سن اول صاحب صلابت حشمت آرای شجاعتسك
كه بیم سطوتك لرزان ایدر روح نریمانی
كم اولدی نام رستم محو اولندی صحف عالمدن
اولالدن اسم پاكك زیور لوح دلیرانی
بچن سوردك سمند صولتك رزم بلغراده
صدای صدمه سندن نه فلك شاشیردی دورانی
بیلندی رسم مردی اول زمان ای داور دوران
كه ویردك دشمن دینه صلابتله پریشانی
یازلدی شبهه سز تصویر تیغك طاق عرش اوزره
كه شاد اولدی اوغزویله بتون ارواح نورانی
عطارد زرقلمله زیور تسطیر ایدوب نامك
دیدی خورشید پاشادر غزاتك زیب عنوانی
ظلام حسرتكده خیلی دم بیتاب ایدك كرچه
طلوع ذات پاكك جداوله ویردی درخشانی
كوردن بو صباحتله مبارك وجه پرنورك
آچلدی كلستان طبعمك ازهار و ریحانی
جهان شادان و خرم سرتسر مسرور در عالم
تشكر ایلر هر دم بو وقت بهجت افشانی

نه وقت بهجت افزادر نه عهد فرحت آرادر
کوکلر جمله کویا در زهی الطاف سبحانی
بوشوق وذوق ایله بنده ترنمسازاولوب شمدی
دمیدر ایلسم مرغ سحر آسا غزلخوانی
ویرر کیفیت صهبا اوشوخك چشم مستانی
مدام آتش پرست شعلهٔ رخسار تابانی
دوکلدکجه نسیم خندهٔ شیرین لعلکدن
تلاطم ریزایدر موج صفای رنك مرجانی
تماشای خط پشت لبکدن بولدم آرامش
دو چشم سرمهٔ زیبایش کرد نمکدانی
او رتبه دیدهٔ آهوسنه فرط نکاه ایتدم
شعاع رشتهٔ نظاره م اولدی تار مژکانی
کورنجه رخلرك کللر اتشناك اولدی رشکندن
شرار ژالهٔ ثریا قدی بال عندلیبانی
تمام اولدی غزل سامی دعا هنکامیدر شمدی
کشاده دستهای مسئلت کوردم سروشانی
وجودی باعث آرایش کون ومکان اولسون
کواکب تاکه تزیین ایلدکجه هفت ایوانی
شعاع دولتی نائم زمانه زیب وفر ویرسون
جهانده بدر بختی بولمسون بر لمعه نقصانی
خدا سوندرمیه تاحشره دك انوار اقبالك
مشعشع ایلدکجه مهرانور چرخ کیوانی

تاریخ جلوس همایون

سر خلافت پرتوی حقدن ظهور ایتدیکی آن
ایتدی بلطف الله جلوس شاه جهان عبدالعزیز

اول آفتاب سلطنت بدر همایون منزلت
کیوان اوج مسعدت قدر اسمان عبد العزیز

ظل آله مستعان آرامش کون ومکان
بخشنده ٔ امن وامان فخر زمان عبد العزیز

الله منصور ایلسون هردمده مسرور ایلسون
دنیایی معموز ایلسون عدلیله خان عبد العزیز

شکرو ادبله سامیا تاریخ عرض ایتسم سزا
ایتدی بلطف الله جلوس شاه جهان عبدالعزیز

خدیو افخم حضرتلرینك ولایتی تاریخیدر

خدا خورشید اقبال جهانبانی ایده جاوید
که دورنده مظاهر کون بکون اعلادن اعلادر

خصوصا خطهٔ مصرك بو کون والیٔ ذیشانی
رضا جو بندهٔ ممتازی اسماعیل پاشادر

سمی جد اعلای پیامبردر او آصف رای
بو کون اول سرورك انوار عدلی کشور آرادر

بو کون نه طارم بالا کیندی حلهٔ زرین
بو کون سطح زمین نقش مسرتله مطلادر

بو کون سیراب شادی وفرحدر سر تسر عالم
بو کون میزاب الطاف الهی زمزم اروادر

بو کون فیض کرم دریای رحمتدن روان اولدی
بو کون دلتشنکانه لطف حق نیل مصفادر

محصل مخلص دیرینه سامیٔ ثنا کارك
کلاه ابتهاجی اوج پیمای ثریادر

خدا دیوان صدر مصره زینت بخش ایده دائم
وجودی محض رحمت عالمه احسان مولادر

پذیرای صفادرام دنیا اشبو تاریخدن
طلوع نور اسماعیل مصره حکم افزادر

کامل پاشا حضرتلرینك صدارتلرینه اولان تاریخدر

آفتاب سلطنت کوستردی بر تاریخ نو
بدر کاملدر بو کوندن برج صدرك طالعی

تاریخ برای ولادت خدیو مصر

کعبهٔ قلبی دولاندم برله تاریخن دیدم
بیت ابراهیم طولدی نور اسماعیل ایله

تاریخ برای ولادت اسکندربك

تابشده آینهٔ کون اولدی سکندر

اسکندریه ده بنا اولنان حرمسرای خدیوی تاریخیدر

بارك الله تعالی نه سراکاه عظیم
که تماشاسنك اواره سیدر حور نعیم
لوحش الله زهی بارکه بی همتا
که نه ایوان فلك شاننی ایلر تفخیم
حلقهٔ بابنه نسبتله هلال انور
چشم انسانه کورنسه نه عجب حلقهٔ جیم
ساحهٔ دلکشنه کاکل زهره جاروب
هله رومالیٔ خورشید فلك رسیم قدیم

چكمش آغوشنه صفوتله صفاده دريا
ماهك اطرافنى الмش كبيدر هالهٔ سيم
نيجه امواج پياپى كتورر يوزسوره رك
لب اداب ايله دامانى ايلر تلثيم
نقش زركارينى رؤياده كوريدى مانى
سرانكشتن ايدردى فم حيرتده دونيم
نقش امواج هوا صفحهٔ ديوارنده
سنبلستان وفادركه ويرر اوزكه شميم
لب درياده بو رسم اوزره سراى عليا
ايتمامش مثلنى رسام زمانه تنظيم
نيجه مثلى كورينور براثرك ثانيسى
كه اوله صاحبنك شبه ونظيريده عديم
سيمابانئ رونقدهى عصرك فردى
اعقل دهر محمد على پاشاى فهيم
تنك دوشدى نيده يم عرصه‌سى نظمك سامى
يوخسه معمار قلم كورنه ايدردى ترسيم
پايدار ايليه بنياد وجودك الله
پاى ديوارينى تاروز جزا ايده قويم
{ رفع دو دست دعا ايله ديدم تاريخن }
{ سعدايده صرح محمدعلى پاشايى كريم }

{ مصرده بنا اولنان سبيل تاريخيدر }

والئ والاى مصر آصف شيم داراوقار
آبروى ملك وملت مفخر آراى ولات
نامداش فخر عالم زيور اسم على
جامع اسمين عليا داور حيدر صفات

نام نامیٔ کرامی فیضینك تأثیریدر
کایتمده ظمأن ماء لطفی ایله اقتبات
جوشش نیل عطایا سبله شاداب اولمده
چار ارکان عناصر هفت کشورشش جهات
جوی طبعی ایتمده نشر زلال مرحمت
بحر جودی قیلمده خیراته هردم التفات
غرق احسانی ایکن خلق عالم ناسوتده
قلزم غفرانه ده غواص ایدر بعد الممات
میرمیراندن خلیل پاشا حسیب اکرمی
دام دنیادن اوچوب عقبایه آچدی چون قنات
جانی ایچون فی سبیل الله آب ایتدی سبیل
روحنی غرقاب رحمت ایتدی بو عذب فرات
سورهٔ کوثرله استقبال ایدوب دلتشنه‌یی
چاغلیوب زورقلری دیر کل ایچ آب حیات
منبع فیض عطایا ایده حق درکاهنی
زمزم احسانه مستغرق اولسون کائنات
سامیا عطشانه تسبیل ایلرم تاریخ ایله
کل کوزم عین علی پاشادن آل ماء الحیات

مصرده بنا اولنان سبیل تاریخیدر

داور مصر همم آصف شیم قلزم کرم
موج احسانی ایدر هر بنده سین بحر عطا
اشته ازجمله طبوز زاده محمد اغانك
بو سبیل دلکشاسیدر دلیل روشنا
منبع لطف ومروتدر اوذات محترم
منهل عذب سخاوتدر دیسم لایق اکا

حق بودر ایتمش بزنده نشر آب مکرمت
لطفنی اشراب ایچون عطشانه تاروز جزا
سیلکاه عالمك بیلدی فناسی اولدیغین
ایستدی پاینده خیراوله ذکری دائما
چونکه هنکام هرمده یوزینی اق ایلدی
آب روین دوکمسون محشرده خلاق ورا
﴿ کوزه تاریخنی املایه کلدی چاریار ﴾
﴿ اقدی انکشت محمددن زلال جانفزا ﴾

﴿ مصرده یازیلان بیت تاریخ مجوهر ﴾

بسط محمد دو چشم علی
سبیل ایتدی کوثر محمد علی

﴿ خدیو مصر سعید پاشا مرحومك وفاتنه سویلنان تاریخدر ﴾

اقطار مصره داور فرمانروا ایدم
رام ایدی امر ونهیمه اتباع ولشکرم
حکمم یوروردی سوبسو نیل روان کبی
ریان فیض لطف خدا ایدی کشورم
نامیله بللی بنده سعید زمان ایدم
دورم تمام اولدی افول ایتدی اخترم
تا که ایرشدی پیك اجل جانم الدیغه
بتدی هوس توکندی سراپا املارم
دوشدم فراش ناعم ونرم ورفیعدن
کوردم زمین پست ایمش انجامی بسترم
بیلدم جهان فانی یی ظل وخیال ایمش
بیلدم بقا خدانك ایمش شمدی بیلرم

قالدم بو تنكناده غريب ورفيقسز
محتاج رحمت عاجز ومسكين وكمترم

اى باركاه عزتى وارستهٔ زوال
يوق سندن اوزكه رحم ايده‌جك مرحمتورم

يومدم بوتاريخ ايچره دوچشم فشادن آه
كلدم الهى دركهكه عفوك ايسترم

فؤاد پاشا مرحومك وفاتنه سويلنان تاريخدر

اى زائر صاحب نفس حب سوادن مبلى كس
دنياده قالمز هيچ كس الله بس باقى هوس

هرتن بتر بردرد ايله كه كرم ايله كه سرد ايله
اوغراشمغه هرفرد ايله دكمز بودنياى احس

بنده فؤاد عصر ايدم فص نكين صدر ايدم
نقش همايون سطر ايدم كوستردى چرخ روى عبس

دلخسته اولدم برزمان تدريج ايله بتدى توان
اوچدى نهايت مرغ جان چونكه خراب اولدى قفس

سوندى چراغ عافيت ظلمتده قالدى شش جهت
آچلدى صبح اخرت انوار حقدن مقتبس

بولدم اودم سبحانمى عرض ايلدم عصيانمى
مطلوب ايدوب غفرانمى رحمتله اولدى دادرس

يارب بوعبد روسياه ايتدمسه ده يوزبيك كناه
دركاهكى قلدم پناه عفو كدر انجق ملتمس

تاريخدر اسم غفور لابد ايدر سرى ظهور
عفو اولنور هر بر قصور الله بس باقى هوس

﴿ شيخ الاسلام اسبق رفيق افندی مرحومك وفاتنه سویلنان تاریخدر ﴾

روح رفیق افندی مفتی الانام سابق
وکرجهاندن اوچدی تاقصر ذوالجلاله
نعم الرفیق ایدی آه آیرلدی آره مزدن
اول شاهباز قدسی پران اولوب وصاله
اهل صلاح وعفت مردفقیه وعاقل
هرعلم ومعرفتده ایرمش ایدی کماله
اخلاقی برکزیده اطواری هپ حمیده
الله رحمت ایتسون اولذات بی همااله
اوخادم شریعت فتوی‌ده حقیقت
پیرولك ایدی کاری شهراه صحب واله
﴿ آل عبای امجاد تاریخه ایتدی امداد ﴾
﴿ کتدی رفیق افندی درکاه لایزاله ﴾

﴿ مرحوم توحید افندی ارتحالنه اولان تاریخ ﴾

اول فاضل یکانه توحید افندی ایواه
ایرلدی آره‌مزدن ایتدی بقایه رحلت
کرچه وجود عالم ظل تعینیدر
کوزیومدن زمانی زائل اولور نهایت
لکن بو بزمکهده الفتلنجه ارواح
فرقت دمنده ناچار دللربولور کدورت
الله رحمت ایتسون اهل معارف ایدی
اخلاقی برکزیده برمردنیك خصلت
﴿ تاریخ فکر ایدرکن کلدی دوییك تبشیر ﴾
﴿ جانان ایلنده بولدی توحید صفای وحدت ﴾

(موره)

موره غزوه سی هنکامنده حسین بك مرحومك شهادتنه سویلنان تاریخدر

بو رزمگاه بی بقا دنیای خونخوار وعنید
هردم چکوب تیغ جفا انفاسی ایلر نابدید

بونو بهار پرخزان ازهار ینه و برمز امان
پژمرده ایلر هر زمان لرزان ایدر چون برك و بید

سرچشمهٔ جند سوار هم آبروی کارزار
دشمانه سیفی زهربار میر حسین مردفرید

اول پنجه افکن شاهباز بال و پرك ایتمشدی باز
اول غزا سیدی حجاز پس فتح اقلیم کرید

مسلنکه چون ایتدی گذر سرعسکر عالی سیر
ایتدی اومردی همسفر اجناده سالار سعید

اشته او خاك مدبره بدیر صعب المعبره
کوستردی هجمه کافره جرخ اولدی آنده اول فرید

اول زخم جانکاه ایله آه ترك ایتدی دنیایی او ماه
روحی ضیاسیله او کاه اولدی منیر عرش مجید

ای دست غدار اجل رحم ایت براز انصافه کل
لایقمی بو یله بی بدل ایتمك زمین ایچره قعید

ای ذات پاك کبریا بیلدك سکا مخصوص بقا
یولنده جان ایدن فدا لابد اولور رحمترسید

یا رب بمهر مصطفا یارب باسرار دنا
قربکده قیل انی ایوا نور کدن اولسون مستفید

قان اغلسون چشم سفید برکربلا اولدی بدید
ماتم ایده عالم جدید جنکده حسین اولدی شهید

برادری باقی بك مرحومه سویلدکاری تاریخ وفاتدر

موره وی شیخ نجیب زاده علیه الرحمه
صاحب صدق وصفا اهل مروت باقی

سنه قرق برده ایدوب مصره قضاء هجرت
اولیجق چونکه رهایاب اسارت باقی

داور مصر محمد علی عصرنده کلوب
ایتدی اولذات جلی همته خدمت باقی

ناظر مجلس وایراد وخزاین که که
اوله رق بولمشیدی عدل ایله شهرت باقی

حاصلی واصل سر منزل علیا ایکن آه
ایرشوب دعوت حق ایتدی اجابت باقی

طعن طاعون ایله باامر خدا اولدی شهید
قالدی انجق سکا سامی غم فرقت باقی

دادر توأم ایدك عالم فانیده رفیق
آه کیم قالمزایمش بونده رفاقت باقی

اغلسون دیده لرم قانه بویانسون جکرم
حشره دك قالدی دل زارمه حسرت باقی

غم ییردم اوقدر زار وزبون اولدیغمه
قالسه برپاره غمك چکمکه طاقت باقی

وار قرنداشم اولو درکهنه مولانك
اولهسنك مظهر غفران وسعادت باقی

کردآهم چیقه رق تاریخك ایتدم تحریر
مرقدك ایلیه حق صفۀ جنت باقی

اوروپاسیاحتنده صورتی آنوب تختنده یازدیغی رباعیدر

چوق هیئته کیردم کاه‌لی بزم جهانه
بیلك صورتنه قویدی بنی اوضاع زمانه
تاسبروری نسخهٔ خسینه ایرشدم
استاد هرم باشلدی تفسیر وبیانه
بیلدمکه بتون اشلدیکم جرم وخطادر
قالدی ایشم الله بدیع الملوانه

غزل

خماری یوق یوزلر مجلسی میخانهٔ عشقك
آیلر حشره دك مستانه‌سی پیمانهٔ عشقك
حریم کعبهٔ عشقی طواف ایلر دل جبریل
پرکروبیان مکننا سید رکاشانهٔ عشقك
سلیمان زمان اولسه نگاه التفات ایتمز
براحقر مورناچیز وضعیفی لانهٔ عشقك
هزار عقل فلاطونه د کشمز جتك عاشق
اورتبه مشربی عالی اولور دیوانهٔ عشقك
جمالك شمعنه یاندمسه پروانه چو پروانه
یانوب یاقلمدن پرواسی یوق مردانهٔ عشقك
هوالنمش پرستوی دل سامی اواره
هوا داری اولمدن خال فلفل دانهٔ عشقك

غزل

دلستانم رحلت ایتدی صبر وسامانم کبی
ایتمدی برلحظه آرام آه وافغانم کبی

اقدی غربت سمتنه جول کبی اولدی روان
فرقتدن چاغلیان اشك فراوانم کبی
مرغ جانم ایتدی ترك آشیان اما عجب
اوبله پرواز ایتدیکم عمر شتابانم کبی
هردم وصلك دوای درد عشق ظن ایتدیکم
برخیال ایمش مکر خولیای درمانم کبی
﴿ رحلتنده موکشان کریان پریشان ایدی آه ﴾
﴿ دلخراب اولمشدی سامی قلب ویرانم کبی ﴾

﴿ غزل ﴾

حسرتکلد جام داغ لاله در چشمانمه
قطرهٔ می لعلسز تبخاله در چشمانمه
ایلدکجه عارضك ای ماهروزیب خیال
حلقهٔ دود درونم هاله در چشمانمه
فکر زلفکله دمادم ایلرم اجرای اشك
هرمژه م برسنبل پرژاله در چشمانمه
عکس جام میله رخسارك کورنجه تابدار
بزم غمده آتش سیاله در چشمانمه
دامن صحرای عشقك خاکی آتشناکدر
کردبادی شعلهٔ جواله در چشمانمه
﴿ تار و پودی رشتهٔ موج نکاهمدر بنم ﴾
﴿ (سامیا) بو نوغزل برکاله در چشمانمه ﴾

﴿ غزل ﴾

سنی یاد ایتدی دل کریان ایکن اما حجاب ایتدی
که دامان خیالك آب چشمم رشحه یاب ایتدی

چه بابل دینلر بیلمدی سر زنخدانك
علامندرکه انکشت نکاهم انتخاب ایتدی
نسیم نغمهٔ بلبل هوای نعرهٔ عاشق
بوشب امواج بحر ماهتابی بی حساب ایتدی
انجه کرمیٔ حسرتله برشمه کل تردن
سرشك بلبان کلزاری دریای کلاب ایتدی
﴿ بهای کوهر نظمك ترقی بولدہ سامی ﴾
﴿ بنه بر کنج بی پایانه کلکك انتساب ایتدی ﴾

﴿ غزل ﴾

غنچهٔ لعلك تبسم ریز ایکن کلدر بکا
خندهٔ شیرینکدنمی اواز بلبلدر بکا
مست نازم بیلمدم بوحالت رخسارینی
قوقلسم بخشندهٔ کیفیت ملدر بکا
دست شوی اولدم درمیخانه دن چکدم ایاغ
تکیه که شمدنکیر و باب توکلدر بکا
غم یمیم قالدمسه هجر یار ایله بی برك وبار
میوهٔ وصلك ویرن نخل تحملدر بکا
پایمال ایتمکده صف حاسد بد طینتی
ساحهٔ نظم ایچره خامه‌م خیل دلدلدر بکا
﴿ درکه سامیٔ حقدن جرّ آمال ایتمکه ﴾
﴿ آسمان زنجیر آهم ایله کشکلدر بکا ﴾

﴿ غزل ﴾

اول نرکس بیمار عجب هوشربادر
اول ظالم مظلوم نما طرفه بلادر

هم چشم حبابم بو دنیای دنیده
کسب دل سرگشته همین بادهوادر
سرو املم باروراولمز بیلورم آه
عالمده بنم ماحصلم دست دعادر
ممکنمی دوچشمم که سرشك اولیه ریزان
نظاره سنه الدیغی خورشید لقادر
اولمهوشی بند ایتدی بوکون زاهد سالوس
سرمایهٔ تزویری عصا ایله ردادر
﴿ میزاب قلم نشر زلال ایلدی سامی ﴾
﴿ گلزار سخن نشو ونما بولسه سزادر ﴾

﴿ غزل ﴾

عکس صفای لعلك ایله رنکیاب آب
بولمز بو آب وتابی کراولسه شراب آب
رخسار آتشینی عرقریز شرم اولوب
ایلر جهانی مظهر بوی کلاب آب
دوران بی امانك النده فغان ایدر
مانند چشم تردوکر عین طولاب آب
عرض ایلینجه وجهك اومهپاره نازایله
لابد اولوراووجهله پراضطراب آب
﴿ سامی زلال شعرایله باغ معارفك ﴾
﴿ ازهارك ایتدی حائز رشف خوشاب آب ﴾

﴿ غزل ﴾

سمت دلداره بود ملر کذرك وارمی صبا
بزلی حسرتکشه نوخبرك وارمی صبا

بن كرفتار قفس بلبل افغان زده یم
ورد باغ املمدن اثرك وارمی صبا
نونهال چمن دار ودیار دلدن
كنج غربتده بكا برك وبرك وارمی صبا
اوزكه حالتله مشام دلم ایتدك تعطیر
چین زلفندن اوشوخك سفرك وارمی صبا
دلربادن نیجه‌دم سامی پیام المدی آه
دل حسرتكشمه نو خبرك وارمی صبا

غزل

داغ حسرتله بنم چكمدیكم همی اولور
برنفس نی كبی زار اولمدیغم دمی اولور
قوس ابرویه هدفی ایده یم جان وتنی
غمزه‌سی تیرینه یا سینه‌می كرسمی اولور
واصل ساحل كام ایتمكه فلك املی
اشك اخلاص وندامت كبی هیچ یمی اولور
بركوكل كاوله جدا كردن كافورندن
جكری یاره سنه بردخی مرهمی اولور
شحنهٔ غم سورپلور زورق جام ایله مدام
عالم آبه شبیه اوزكه برعالمی اولور
بحر احمر دیه‌مم كوزلرمك یاشلرینه
اشك چشمم كبی عالمده قزل یمی اولور
راغبك وردتر روحنی احیا ایده جك
رشحهٔ خامهٔ سامی كبی شبنمی اولور

هنكام شبابده يعنى بيك ايكيوز اوتوز اوچ تاريخنده وطنده
ايكن صدر اسبق رشيد پاشا مرحومك غزلنه
سويلدكارى نظيره در

سنبل خط نوك زيور رخسار هنوز
كلشن حسنه بهار اولدى نمودار هنوز
شمدى اون دردينه كيرمش اومه برج شرف
قاپلدى شمش جهتى پرتو ديدار هنوز
رنجش پايى دريغ ايلمه اى غنچهٔ تر
منتظر مقدمنه كوشهٔ دستار هنوز
نه قيامت قوپارر سرو روانم كوره سن
باد آهم ويره بور قدينه رفتار هنوز
درد خواب المشيدى ديدهٔ جادولرينى
فتنهٔ دور زمان اولمده بيدار هنوز
صبر و سامانى محو ايلدى دلخستەلرين
چشمى رنج خمار ايلدى بيمار هنوز
طوطئ طبعكه مرآت نماى انطاق
ساميا اولدى رشيد نكت آثار هنوز

موره اردوكاهندن اوچ بشكون متون قلعه سنه كيدوب
عودت ايتك ايچون سرعسكر ابراهيم پاشا مرحومك
عدم مساعده سنه بناء اشبو غزلى براقوب بلا رخصت
عزيمت اولنديغى هنكامده سويلنمشدر

بوغربتكهده دل پرعشوه كار استرمى استريا
سر كيسوسنه آيا قرار استرمى استريا
عجب آزرده اولماز ناش آه وفغانمدن
اودلجو عاشق نالانى زار استرمى استريا

کوکل بیار غدر پستر محنتده یاصدانمش
طبیب عشقه ضو ردم وصل یار استرمی استریا
رجا ایتدکجه وصله نامساعد کبیدر کوردم
هله حیرتده یم ابرامه عار استرمی استریا
﴿ عزیمتخواهنه رخصت و یرلرسه اکرسامی ﴾
﴿ بنوب رهواره کیزلو برفرار استرمی استریا ﴾

﴿ غزل ﴾

میانك الدم آغوش خیاله اینجه دن اینجه
بنه سررشته بولدم قیل و قاله اینجه دن اینجه
زلك موج سواد شام یلدا حده دن کچمش
کرهکیر اولدی خال خدآله اینجه دن اینجه
چکلمش قیل قلمله ماه نومی پشت لعلنده
یا دوشمش عکس ابرومی زلاله اینجه دن اینجه
خیالم باصره م دام خیال آهوانکدر
کوکل صیدنده دوشدی احتیاله اینجه دن اینجه
ظریفان ستانبول فکر باریك ایلیوب اعمال
ره نارفته آچشلر مقاله اینجه دن اینجه
چیقاردم بنده شمدی دستکاه مصر طبعمدن
منقش تار افکارمله کاله اینجه دن اینجه
﴿ میابین ادبدر عرض مخلص اهل عرفانه ﴾
﴿ بولور نامم ایدن فکرك احاله اینجه دن اینجه ﴾

﴿ بیت ﴾

لبریز ایدنجه اشك ترمله پیاله یی
لخت جکردن استدی یارم نواله یی

﴿ بيت ﴾

صنمك كونشى عزم ره باختر ايلر
برسيله ايله چرخ انى زيروزير ايلر

﴿ بيت ﴾

رنك كل آتش پرست شعلهٔ رخساريدر
صاچلى سنبل كفر زلفك بستهٔ زناريدر

﴿ بيت ﴾

كوكل چو قبله نما هرجهتده لرزش ايدر
مدار كردشيدر سمت جستجوى وطن

﴿ بيت ﴾

شمع رخسارنده خالك برسيه پروانه در
آتشه دوشمش سويداى دلمدز يانه در

﴿ بيت ﴾

تجلىٔ جا لكاه جهان مرآت معنادر
كوكل طوطى سخن سكر حلاوت ذوق آلادر

ضیا افندینک کتبی ۲۱۵ یسم ۹۱

PL
248
S258
A12
18--